ORAS

Debesuota, kiek šilčiau, temperatūra apie 33 laipsnius. Saulė teka 7:18, leidžiasi 4:40.

NAUJIENOS

LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America

NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted St., Chicago 8, Ill.
HAymarket 1-6100

Over One Million Lithuanians In The United States

VOL. XLI — Kaina 5c — Chicago 8, Ill. Pirmadienis, Sausio-January 11 d., 1954 — Price 5c — No. 8

MIDWEST INTER-LIBRARY CENTER CHICAGO

Midwest Inter. Library Center Gr. 5721 Cottage Grove Ave.

KOREJOJ GALIS KILTI KARAS DĖL BELAISVIU

INTENSYVINAMAS KARAS ORO BANGOMIS

Vokiečių spauda rašo, kad iš plaukiojančio "propagandos ambasadoriaus", kaip kad vadinamas laivas, Laisvosios Europos siųstuvo Muenchene ir 1949 m. bendrai su grąjkų įstaigomis pastatyto galingo siųstuvo Salonikuose perduodamos transliacijos sudaro tris pagrindines Vakarų propagandos tvirtoves.

Plaukiojantis laivas "Kurier" siunčia savo transliacijas 150 kilovatų stiprumu, kai tuo tarpu stipriausi siųstuvai JA Valstybėse teturi normaliai tik 50 kilovatų stiprumo. Transliacijos iš "Kurier" kasdien duodamos rumunų, bulgarų, albanų, čekų, rusų, totorių, ukrainiečių, arabų, persų, hebrajų, turkų, anglų ir prancūzų kalbomis ir sudaro 12 valandų programą. Programos paruošiamos pagal adm. Kirko direktyvas. Plaukiojančiojo siųstuvo kpt. Webb sako, kad bolševikai jį mielai pasiųstų į jūrų dugną, ir tada nereikėtų jiems išleisti tiek daug pinigų įvairiems trukdymams organizuoti. Tačiau jis tikisi, kad dar ilgai galės transliacijomis iš savo laivo pramušti geležinę uždangą.

Vokiečių spauda pažymi, kad **bolševikai okupuotose kraštuose imasi visokių priemonių, kad tik galėtų sutrukdyti klausytis radijo transliacijų iš Vakarų.** Kadangi minimosios transliacijos iš Rodos salos ir iš Madrido yra ypatingai stiprios, tai pvz. Balkanų kraštuose pastaruoju metu paduoti pataisyti radijo aparatai taip "nutaisomi", jog visai negalėtų tų transliacijų girdėti.

Muencheno laikraščiai praneša, kad Echinge, **į šiaurę nuo Muencheno, pradėjo veikti pats galingiausias Vakarų hemisferoje siųstuvas,** perdavęs kaip "Amerikos Balsas" savo programas didžiausia dalimi iš Amerikos ir dalimi iš savo studijų Europoje. Naujo siųstuvo statyba atsieina 21 milijoną DM ir truko 17 mėn. Siųstuvas veikia ilgomis bangomis ir ta pačia frekvencija, kaip Maskvos radijas. Jis girdimas ne tik visoj Europoj, bet ir toli Sovietų Sąjungoj. Amerikiečių informacijos direktoriaus Streiberto pareiškimu, Muenchene naujo radijo siųstuvo galingumas siekia 1 mil. vatų, tiek pat, kiek Maskvos siųstuvo. Jis šiuo metu dirba ilgomis bangomis, teikdamas žinias 11 kalbų kasdien. Manoma, kad bolševikai jo transliacijų per daug sutrukdyti negalės.

Kerstenas, paaiškinęs, kuriais sumetimais teko susiaurinti Am. Balso programą ir iš jo išjungti kai kuriuos asmenis ar neefektyvią programą, spaudos atstovams pareiškė, kad jis buvo priešingas biudžeto šiam reikalui mažinimui. Kerstenas pareiškė viltį, kad greičiausiai biudžetas A. Balsui bus praplėstas ateinančiais metais. Am. Balso lietuvių skyrių Munchene jis ir kt. amerikiečiai laiko vienu iš pačių geriausių.

"Deutsche Zeitung", kalbėdamas apie radijo bangomis vedamą su pavergėjais karą, pažymi, kad, be kitų, šiam reikalui **Muenchene yra įtaisyti 2 galingi siųstuvai, būtent — "Radio Free Europe" ir "Radio Liberation".** Anglų parke įtaisyti Radio Free Europe būstai primena tikrą amerikinę įstaigą, kur svetimomis kalbomis kalbama dažniausiai tik pašnibždomis, šiaip dominuoja anglų kalba. Amerikiečiai, vadovaujami gen. Clay, drauge su tremtiniais politikais jį sukūrė, jam sudėjo pinigus, amerikiečiai vadovauja ir kasdieninei jo 20 valandų programai. Bolševikai šį siųstuvą vadina "SS siųstuvu", o savo karikatūrose stengiasi jį pavaizduoti kaip amerikietį su SS-ninkų ženklais, kaukuolėmis, monokliais ir pilnomis dolerių kišenėmis. Iš tikro jis šaltame kare vaidina svarbų vaidmenį. Vokiečių vyriausybė, laikraščio žiniomis, nekartą davusi suprasti, kad, pasibaigus okupaciniam statusui, ji šios stoties veikimo taip pat nesustabdys.

Dėl "Radio Liberation", įkurto buvusiame Munchen - Oberwiesenfeldo aerodrome, varžosi apie Kerenskį ir apie istoriką Nikolajevą susispietusios rusų emigrantų grupės. Vieni kitus jie vadina marksistais ir "reakcinieriais", pasiryžusiais Rusiją išskaldyti į daugybę atskirų valstybių. Laikraščio nuomone, tai tik rodo, kad amerikiečiams ligi šiol nepavyko esmingai apjungti rusų emigrantų, lygiai kaip jiems nepavyko suvienyti Rytų Europos įvairių pabėgėlių grupių.

Pats stipriausias JA Valstybėse siųstuvas pastatytas Washingtono valstybėj netoli Seattle. Jis girdimas visame pasaulyje. Statyti buvo pradėtas 1947 metais, statyba atsiėjo apie 14 mil. dolerių. Iš viso JA Valstybėse veikia per 300 radijo siųstuvų, kurie perduoda transliacijas daugiau kaip 40 kalbų. Jie taip pat žymiai prisideda prie antikomunistinės kovos sustiprinimo. Bolševikai, norėdami nustelbti jų veikimą, yra pastatę visą eilę "parplių", trukdančių jų klausytis. Net galingo Rias siųstuvo Berlyne nebegalima taip gerai girdėti Rytinėje zonoje, kaip anksčiau. Tačiau amerikiečiai jau turi užpatentavę naują išradimą, išsklaidantį bolševikų trukdytojų veikimą.

(Elta)

Bonos parlamentas keis konstituciją

Aštrūs ginčai tarp Adenauerio ir socialdemokratų opozicijos

BONA, Vokietija. — Konrado Adenauerio vyriausybei prašant, parlamentas nutarė ateinantį ketvirtadienį pradėti debatus dėl konstitucijos pakeitimo.

Konstitucija keičiama, kad ji netrukdytų Vokietijai apsiginkluoti. Socialdemokratų partijos pirmininkas Erich Ollenhauer užsipuolė Adenauerį, kad jis, skubindamas konstitucijos keitimą, norįs į niekus paversti 4 užsienio reikalų ministerių konferenciją dėl Vokietijos suvienijimo. Kancleris Adenaueris pareikalavo Ollenhauerį atšaukti tokius priekaištus. Jis aiškina, kad sovietai kaip tik gali nusileisti taikingam Vokietijos suvienijimui, jei matys, kad priešingu atveju Vokietija apsiginkluos ir įsijungs į Europos armiją.

Šie iškilę ginčai tarp vokiečių partijų silpnina bendra Vakarų frontą Berlyno konferencijos išvakarėse, sako Amerikos stebėtojai Vokietijoj.

UNITED PRESS-NAUJIENŲ Radiophoto

Kongreso bendras vaizdas. Senatoriai ir kongresmanai klausosi prez. Eisenhower programinės kalbos.

8-TOS ARMIJOS VADAS PATVIRTINA GRESMĘ DĖL KOMUNISTŲ TAKTIKOS

Komunistai norėtų pavesti belaisvių likimo sprendimą konferencijai, kurioj būtų ir SSSR

SEOUL, Korėja. — Jei komunistai sieks sulaikyti 22,500 antikomunistinių belaisvių paleidimą iš stovyklų sausio 23 d., tada tenka skaitytis su naujo Korėjos karo galimybėmis, sako generolas M. Taylor, 8-tos armijos (JT) vadas.

Kad komunistai belaisvių paleidimui priešinasi, yra visiškai aišku. Tik dar neaišku, ar jie mano pavartoti jėgos priemones, gen. Taylor.

JT armija pasiruošus karui

Generolas užtikrino, kad JT armija yra numačiusi visokius bėdos atvejus dėl antikomunistinių belaisvių paleidimo ir pasiruošusi kariauti, jeigu reikės.

Pagal JAV ir JT nusistatymą, belaisviai, nenorį grįžti namo, turi būti paleisti sausio 23 d.

Komunistai nori sulaikyti

Komunistinės Kinijos premjeras Chou-En-Lai paskelbė atsišaukimą, ragindamas JT tuojau užmegsti derybas dėl Korėjos taikos konferencijos. Jo atsišaukimas buvo paskelbtas per Peipingo radiją. Komunistai reikalauja kaip reikalavę, kad į šią Korėjos reikalų konferenciją būtų pakviesta ir Sovietų Sąjunga.

Vienas iš konferencijos uždavinių, pagal komunistus, būtų antikomunistinių kinų ir šiaurinių korėjiečių 22,500 belaisvių likimo sprendimas.

Niekuo nesusitariama

Pasitarimai dėl Korėjos taikos konferencijos buvo nutraukti po 7 savaičių bergždžių derybų. JAV atstovo kantrybė baigėsi, kad kinų komunistai pradėjo purvinti JAV vyriausybę.

Pereitą šeštadienį Panmunjome posėdžiavo Korėjos paliaubų priežiūros komisija, susidedanti iš armijos atstovų. Taip pat ir šiame posėdy komunistai išdergė JT armiją už paliaubų sutarties nesilaikymą, už "įgabenimą" agentų į antikomunistinių belaisvių stovyklas ir t. t. Tuo posėdis ir baigėsi.

Japonų įžulumas pamažu didėja

Reikalaus, kad JAV atsiteistų nukentėjusiem nuo atomo bombų

TOKIJAS. — Grupė Japonijos advokatų nutarė kelti Jungtinėms Valstybėms civilinį ieškinį, išreikalauti $2,777 už kiekvieną japoną, žuvusį per atominius bombardavimus Hiroshimoj ir Nagasaki.

Ieškinius, advokatams tarpininkaujant, kels žuvusiųjų giminės. Be to bus reikalaujama atsiteisti ir sužeistiesiems nuo atominių bombų. Bylos planuojamos ne tik prieš JAV vyriausybę, bet ir prieš buvusį prezidentą Trumaną bei įgulas tų bombonešių, kurie numetė bombas.

Hiroshimoj nuo Amerikos atominės bombos žuvo 78,150 žmonių; Nagasaki 73,888. Išmetus šias dvi bombas, japonų fanatikai buvo priversti pasiduoti. Tuo būdu buvo sutaupyta apie 1.5 mil. Amerikos, anglų ir kitų sąjungininkų kareivių gyvybių, ir gal daugiau pačių japonų. Kai kuriems Amerikos humanistams pradėjus verkšlenti dėl saviškių "brutalumo", samurajai pamiršo, kad jie kapodavo lenktais kardais vakariečių belaisvių galvas, kaip juos gyvus naudodavo durtuvų kovų pratimams, tartum mirtis šiuo būdu būtų kažkuo humanistiškesnė, negu nuo atominių bombų.

Ta proga galima priminti, kad nuo "senų" anglų - amerikiečių lėktuvų bombų Dresdene Vokietijoj per dvi dienas žuvo du kartus daugiau žmonių, negu Hiroshimos ir Nagasaki aukas kartu sudėjus.

— Grįžę iš Sovietų S-gos vokiečių belaisviai praneša daugiau žinių apie amerikiečius, kalinamus sovietų koncentracijos stovyklose.

IŠ VISO PASAULIO

4 didieji nesusitaria net dėl vietos konferencijai

BERLYNAS. — JAV, Anglijos, Prancūzijos ir SSSR atstovai nesusitarė nei per antrą susitikimą dėl vietos, kur Berlyne turėtų vykti 4 didžiųjų šalių užsienio ministerių konferencija. Vakariečiai nori, kad konferencija vyktų jų sektoriuj; sovietai, kad Rytiniame Berlyne. Taip jie prasigindžio 8 valandas. Pirmadienį tarsis iš naujo.

Tito nesitariąs su sovietais

BELGRADAS. — Prezidentas Tito griežtai nuneigė pasklidusias žinias, kad Jugoslavija sudarė slaptą sutartį su Sovietų S-ga. Tito sako, tokiais gandais norima atskirti Jugoslaviją nuo Vakarų.

JV aviacija dirbanti be plano

WASHINGTONAS, D. C. — Sen. Case (resp.—S. D.), apžiūrėjęs JAV karines bazes užjūriuose, paduoda tokio neplaningumo pavyzdį. Šiaurės Afrikoj aviacija pratiesusi 80 mylių alyvos vamzdžius, visiškai nežinodama, kur juos reikia baigti. Galiausiai pasirodė, kad aviacija numatyto aerodromo nestatys. Šitaip buvo išleistos milijoninės sumos visiškai be reikalo.

Smarkūs mūšiai Laose

HANOI, Indokinija. — Vietminth komunistų partizanai pradėjo naują mūšį prieš stiprią prancūzų karinę bazę Seno, Laos valstybėlėj. Ši bazė kliudo komunistams pasiekti Savannakheto miestą, kurį užėmus partizanai galėtų pasistūmėti dar toliau į pietus.

Arabų karalius kursto karą prieš Izraelį

RIYADH, Saudi Arabija. — Naujasis Arabijos karalius, perėmęs sostą iš mirusio tėvo Ibn Saud pereitą lapkritį, šeštadienį ragino visas arabų tautas nesigailėti, jei reikėtų, nė 10,000,000 saviškių Izraeliui sunaikinti.

"Izraelis arabų pasauliui yra tas pats, kas vėžys žmogaus kūnui, jis šnekėjo, ragindamas atitinkamai ir elgtis.

—Nacionalizuota Anglijos anglies pramonė pasiekė 1953 metais rekordinės gamybos. Iškasta 224,785,000 tonų anglies, kas yra 1,267,000 tonų daugiau negu 1952 metais.

REIKALAUJA NUBAUSTI BELAISVIŲ ŽUDYNIŲ KALTININKUS KORĖJOJ

Senato komitetas ragina Kongresą kelti bylą J. Tautose Š. Korėjos ir Kinijos karo vadams

WASHINGTONAS, D. C. — Senato pakomisija, vadovaujanti sen. Potter (resp. — Mich.), baigusi tyrinėjimus, paskelbė, kad Šiaurinės Korėjos ir komunistinės Kinijos vyriausybės atkasingos už 5,639 Amerikos karo belaisvių nužudymą Korėjoj.

Nustatyta, kad belaisvių kankinimai ir žudymai vyko pagal komunistinių vyriausybių politiką ir išdirbtus planus. Šių masinių brutališkumo veiksmų negalima suversti paskirų komunistų kariškių ar policijos gyvuliškumui, o jų vyriausybėms ir viršininkams.

Reikalo svarstymą turi perimti Jungtinės Tautos

Sen. Potter prašo JAV Kongresą, kad jis iškeltų Jungtinėse Tautose žudynių bylą, kuri vestų prie kaltininkų nubaudimo.

Belaisvių tortūros ir žudymai buvo jau anksčiau iškelti Jungtinėse Tautose, bet JAV, iškeldamos šį klausimą, nereikalavo nubausti nusikaltėlius, o tik konstatuoti komunistų brutališkumo faktus.

Nusikaltę visiems nuostatams

Sen. Potter sako, kad Šiaurinė Korėja ir komunistinė Kinija sulaužė veik visas tarptautines karo vedimo ir belaisvių konvencijas.

Didieji komunistų nusikaltimai yra mirties belaisvių kolonos, iš kurių griuvo ir mirė apie 1,000 belaisvių; atskiros belaisvių tortūros ir masiniai belaisvių žudymai geležinkelių tuneliuose, urvuose, jų marinimas badu, nedavimas medicinos pagalbos ir kita.

Pabėgo liudininkas Walter Reutherio pasikėsinimo byloj

BIJO GENGSTERIŲ KERŠTO

DETROITAS. — Prokuroras Gerald K. O'Brien pranešė apie svarbaus liudininko prieš Walter Reuther pasikėsintojus, dingimą davė.

Jis yra Don Richie, 33 metų kanadietis. Jis pabėgo penktadienį iš savo kambario viešbuty, kurį saugojo policijos sekliai, kad kas nors iš gengsterių jo nenužudytų.

Don Richie suteikė žinias, pagal kurias prokuroras galėjo įsakyti suimti 4 piktadarius, kurie 1948 m. bandė nužudyti automobilių darbininkų unijos vadą W. Reuther ir jį sunkiai sužeidė.

Richie prisipažino, kad jis buvo vienas iš trijų samdinių, kurie už atlyginimą turėjo nudėti Reutherį. Iš revolverio į Reutherį, esant jam virtuvėj su žmona, šovė Clarence Jakobs. 48 metų Kanados kriminalistas.

Be jo, suimti šioj pasikėsinimo byloj Carl Renda, paleistas už $25,000 užstatą. Jo uošvis Santo Perrone pasislėpė. Ketvirtas žudikų gaujos dalyvis, Peter Lombardo, sėdi kalėjime už kitus nusikaltimus. Be to policija ieško dar 4 kitų įtariamųjų, dalyvavusių sąmoksle nužudyti energingiausiąjį Amerikos darbininkų vadą Walter Reuther, kuris dabar yra CIO prezidentas.

Šoferis nušovė dvi moteris

ALEKSANDRIA, Va. — Taksi šoferis Clark pradėjo šaudyti iš savo automobilio į Schulz ir Brown, pravažiuojančius savo automobiliu. Abu sužeidęs, Clark nuvažiavo į Schulzo namus ir čia nušovė jo žmoną Evelyn 26 metų ir jos motiną Edną Brown, 48 metų.

Vėliau, policijos apsuptas, Schulz buvo nušautas, prieš tai jam dar sužeidus detektyvą Dennis O'Neal. Motyvai: Clark 4 metus persekiojęs iš meiles Mrs. Schulz, bet be pasisekimo.

3 Vakarų didieji tarsis su Adenauer

WASHINGTONAS, D. C. — Sausio 22 d. Paryžiuj susitiks JAV, Anglijos ir Prancūzijos užsienio reikalų ministeriai su Vokietijos kancleriu Konrad Adenauer.

Jie aptars, kaip laikytis Vakarams konferencijoj, susitikus su Molotovu Berlyne.

— **Kanados ministeris pirmininkas** Louis St. Laurent išvyksta vasario mėnesį pirmą kartą oficialiam vizitui į Vakarų Vokietiją.

Auga nedarbas

WASHINGTONAS, D. C. — Automobilių, plieno, tekstilės, elektrotechnikos fabrikai ir geležinkeliai paleido arba ruošiasi paleisti naujus darbininkų būrius.

Geležinkelių kompanijos paskutinėm savaitėm atleido 18,000 darbininkų.

Daugiausia nuo nedarbo kenčia Michigano valstybė su didžiaisiais automobilių promonės miestais. Chrysler korporacija iš Plymouth fabrikų atleido 7,650 darbininkų. Hudson Motor Corp. paleido 4,500, Studebaker fabrikai South Bend, ruošiasi atleisti 3,500.

Savaitėj, pasibaigusioj sausio 2 d., buvo įteikta 413,000 naujų nedarbo pašalpos reikalavimų. Bedarbių skaičius Amerikoj artėja 2 mil. ribą.

Dingo lėktuvas

LONDON. — Anglų sprausminis lėktuvas dingo Viduržemio jūros erdvėj, pakeliui iš Romos į Londoną.

Lėktuve buvo 30 keleivių. Išsiųsti laivai ir lėktuvai išžvalgyti Viduržemio jūrą.

GEN. HULL PAS CHIANGĄ TAIPEH

TAIPEH, Formoza. — JT vyr. armijos vadas gen. John Hull atvyko į Formozą kariniams pasitarimams su Tautinės Kinijos vyriausybės galva Chiang - Kaisheku.

GEN. KONSULO J. BUDRIO ŽODIS LIETUVIŲ STUDENTŲ SUVAŽIAVIME NEW YORKE

(KALBA BUVO PASAKYTA 1954 M. SAUSIO 3 D.)

Tik ką įžengėm į Naujuosius Metus. Viena iš pirmųjų mano šių metų pareigų yra pasveikinti šį Jūsų — Lietuvių Studentų Suvažiavimą. Tą darau su dideliu pasitenkinimu. Tai yra pasitenkinimas senesnio amžiaus žmogaus, matančio, jog jau priaugo Nepriklausomos Lietuvos karta, kuri karštai myli savo Tėvynę, kovoja ir kovos už jos laisvę, ir kuriai lemta bus aktyviai dalyvauit Lietuvos atstatyme. Senesnioji karta paliks Jums savo patyrimą, bet Naująją Lietuvą statysite Jūs — jaunoji karta.

Kelių paskutiniųjų metų stebėjimai įtikino mane, kad užaugęs Nepriklausomos Lietuvos prieauglis yra pilnai pasiruošęs tam dideliam tikslui, tiktai nedarykite kompromisų dabartiniams savo idealams: šalin egoistinį materializmą, ugdykite savyje toleranciją kitaip galvojantiems, nebarstykite žodžių vien gražbylystei. Statykite aukščiau už viską — Lietuvos gerovę!

Naujųjų metų pradžioje yra tikslinga suvesti balansą praeičiai ir nustatyti gaires artimiausiai ateičiai. Įvykius galima vertinti įvairiai. Optimistas gali surankioti palankius savo nuomonei faktus ir padaryti išvadas, jog viskas puikiai klojasi. Pesimistas, pasinaudodamas kitais faktais, pasakys ką kita. Lietuvos bylai praeiti metai buvo palankūs: svarbiausias įvykis, tai Kersteno komisija. Nušviesdama Pabaltijo kraštų pavergimą, Amerika pasiryžo p a r o d y t i savo žmonėms ir visam laisvajam pasauliui apgaulę ir t e r o r o metodus, kuriuos vartoja sovietinis imperializmas savo tikslams pasiekti — užgrobti svetimus kraštus. Negaišinsiu Jūsų laiko sustodamas plačiai ties tuo vienu faktu. Mes, lietuviai, tuo džiaugiamės, nes tai yra išvados persilaužimo laisvojo pasaulio, vadovaujamo Amerikos, kovoje su pavergtuoju pasaulių, vadovaujamu Maskvos. Tai yra užbaiga pirmojo etapo šaltojo karo, ir antrojo etapo pradžia.

Pirmasis etapas, turime pripažinti — norime, ar ne, — buvo laimėtas Maskvos. Per tą laikotarpį Sovietai išplėtė savo įtaką Azijoje, jie to šaltojo karo pradžioje neturėjo atominės bombos, dabar jie jau turi ir hidrogeninę, ir gaminama dar baisesnė, kobalto bomba. Kas padeda jiems laimėti? Ar komunizmo idėjos taip užimponavo pasaulį?

Ne, jiems padeda laimėti jų tamsus metodas. Tuo tarpu, kai laisvasis pasaulis neišlaiko nieko slaptai, kalba ir rašo viešai apie visus savo planus iš anksto, niekas negirdėjo, kad Maskva eitų tuo keliu. Ten naktimis planuojama, o kas nutarta — taip pat tamsoje ir tylomis, per penktąją koloną, vykdoma visame pasaulyje. Kuo vertos jų idėjos, jei per 35 metus tenka v e r s t i žmones jomis tikėti, didžiulės NKVD armijos žiaurių metodų pagelba? Panaikinus geležinę uždangą ir NKVD aparatą, tos jų idėjos išgaruotų ir pasaulyje tikrai užviešpatautų taika.

Penktos kolonos įsibrovimas į valdžių viršūnes, į politikos vadovybę, į slapčiausias kariškas vietas, atidarė akis visiems. To pasėkoje prasideda apsivalymas — Washingtone, Londone ir kitur, ir čia prasideda antrasis to šaltojo karo etapas.

Laisvojo pasaulio psichologijoje dar turi šis tas pasikeisti. Napoleonas, kariaudamas, metė obalsius: *libertė, fraternitė, egalitė.* — Dabartinio laisvojo pasaulio vadovai kalba apie Vakarų Civilizacijos gynimą. Bet M a s k v a kalba apie supuvusią senojo pasaulio civilizaciją, kurią reikia sugriauti ir statyti naują. Ar žmonės Rusijoj, Azijoj, Afrikoj, pažįsta tą civilizaciją, kuri jiems siūloma ginti? Tas pats laisvasis pasaulis kalba apie reikalingumą ginti krikščionybę. Bet kaip tada bus su tuo musulmonų, budistų, braminų ir kitokiu pasaulių, su milijardu žmonių? Tai, ar ne tikslingiau būtų vietoj šių devizų, mesti obalsį — išlaisvinti žmogų, kuris jau pats pasirinks ir civilizaciją, ir religiją.

Bet laisvojo pasaulio vadovai jau pradeda išmokti kalbėti su Maskva tvirčiau ir šiandien jau nėra klausimo vien tik dėl grąžinimo laisvės užgrobtiems kraštams. Dabar pasaulis yra pasidalinęs į dvi dalis: pavergtą, valdomą teroru, ir laisvą. Mūsų sąjungininkai yra visas laisvasis pasaulis, kuris turi kovoti už teisę likti laisvu. Norėdamas likti laisvu, pasaulis turi atnešti tokią pat laisvę ir pavergtoms tautoms, iki pačios rusų tautos imtinai. Tiktai po to pasaulyje užviešpataus tikroji taika ir galima bus Jungtinių Tautų organizaciją pakeisti Pasaulio Parlamentu ir Valdžia. Tai užkirstų kelią agresoriams ir žmonijos pabaisai — karams.

Mes, lietuviai, esame tiktai maža saujelė — spyruoklė milžiniškame mechanizme. Bet be tos spyruoklės, be laisvos Lietuvos, negali būti Laisvojo Pasaulio. Tokiam pasaulyje, kuris bus tvarkomas teisėtumo pagrindais, kiekviena tauta turės vienodą teisę būti laisva ir tvarkytis pagal didesnius ar mažesnius savystovumo principus, bet lygiai tokie pat dėsniai taikomi ir visoms kitoms tautoms.

Mes vieni neiškovosime laisvės savo kraštui, bet taip pat neturime teisės sėdėti sudėję rankas ir laukti, kad mums kiti laisvę atneštų be kovos ir be aukų iš mūsų pusės. Visi, kurie yra laisvame pasaulyje, turi šventą ir garbingą pareigą kalbėti už savo brolius pavergtoje T ė v y n ė j e, protestuoti prieš okupaciją ir tęsiamą terorą, nesigailėti kovai ir materialių aukų. Amerika kovojo Korėjoje už raudonojo šlibino sustabdymą, už laisvąjį pasaulį, taigi, tuo pačiu, ir mūsų jaunimas, kuris ten kovojo, kovojo ir už mūsų Lietuvos laisvę.

Budėkime ir būkime pasiruošę lemiamam momentui. Iki to momento mes, ar tai vasario 16 d. minėdami, ar tai bet kokiuose protesto susirinkimuose, kur yra bendras lietuviškas reikalas, privalome ne saujele, ne lyg per delegatus, ar advokatus, bet visi kaip vienas dalyvauti. Neteisinkim savo neraugumo oro sąlygomis, ar kitomis menkesnėmis priežastimis. Lietuviški politinės reikšmės susirinkimai tegul virsta galingomis demonstracijomis, parodančiomis mūsų susipratimą, tautos susiklausymą ir tvirtą, nepalaužiamą valią: laisvės Lietuvai. Turime kalbėti tvirtai ir drąsiai, nes kalbame ne už save, o už tuos, kurie Tėvynėje, arba Sibire, tyliai kenčia ir negali kalbėti.

Jei mes giedame T a u t o s H i m n ą, tegul nebūna mūsų tarpe nebylių, tegul visų balsai virsta viena, galinga malda.

Šias mintis pateikiu Jums, miela jaunuomene. Jas galima išvystyti, pagilinti, bet, tikiuos, Jūs mane supratote.

Linkiu Jums sekmės.

Jei tu n parduoti ūkį — į "Naujienas" tuoj užsuki. O jei laiko neturėsi — telefonu pakalbėsi.

Buffalo, N. Y.

Aukos Lietuvos laisvinimui

SLA 304 kuopos pastangomis rinkliava narių ir kitų tarpe davė 66 dol. Lietuvos laisvinimo reikalams.

Aukojo: SLA 304 kp. — $25, Juozas Navackas — $10; po $5 aukojo: V. Eigelis, A. Aperones, Olga Bernotienė ir S. Vaidyla; po $3 J Lillian Lulik ir P. Blaveščiūnas; $2 — N. A. Ramanauskas; po $1 — E. Eigelienė, A. A. Waitkevičius, Josefine Stančikiūtė. V. A.

Žinios iš Montrealio

Akademinis Sambūris

MONTREAL, Kanada. - Tai universitetą lankiusių ar baigusių asmenų sambūris. Jungia ne tik čia, bet ir Europoje universitetus lankiusius. Dažnai rengia paskaitas įvairiais klausimais. Svarsto ne tik einamuosius dienos reikalus, meną, kultūrinę veiklą, politinę padėtį ir pan. Tai sveikas reiškinys tarp mūsų akademikų. Bet jis veikia per siaurai. Nes visus klausimus gvildena tik savųjų tarpe. Su platesniąja visuomene bendradarbiauja tiek, kiek reikalinga iš jos gauti aukų. Tai tikrai apgailėtinas reiškinys. Reikėtų akademikams panaikinti "geležinę uždangą" ir eiti į visuomenę ne tik aukų rinkimo metu, bet ir su paskaitomis. Rengti aktualiais klausimais viešas paskaitas su diskusijomis. Nereikėtų bijotis ir paprastųjų mitingųjų. Reikėtų pašalinti tą nuomonę, kad sveika mintis, sveikas gyvenimo supratimas yra tik akademikų monopolis.

Tikimės, kad akademikai šiam balsui neliks kurti. Išeis į visuomenę, o pastaroji, tikimės, neliks irgi kurčia. Lauksime.

Politinė Komisija

Tyliai, veik paslapčiomis, Montrealyje sudaryta "Politinė Komisija." Kokia jos paskirtis, jos sudėtis, veiklos pagrindai, *viešai,* visuomenei nežinoma.

Kiek teko patirti, tai sudaryta iš atskirų asmenų, priklausančių daugumoje krikščionių demokratų blokui, savo paskirtį lygindama JAV lietuvių sukurtai Amerikos Lietuvių Tarybai.

Reikia iš anksto šios komisijos veiklą pasmerkti. Pirma— jos sudarymas. Nėra nė vieno šioje komisijoje senosios kartos atstovo-Kanados piliečio, o antra—sudarant tokią komisiją, turėjo būti išlaikyta ir ALT sudarymo dvasia. Be to, ar šiuo veiksmu siekiama palaidoti KLT?

Atrodo, kad taip tyliai nepavyks ją palaidoti.

Bendruomenės rinkimai

Jau vieną kartą atidėti, nes neatsirado pakankamo skaičiaus kandidatų. Nors kandidatų pristatymo laikas ir pratęstas, bet vargu kas padėtį pakeis. Yra kitur priežastys, kurios veda visuomenę prie apatijos. Tai nenoras skaitytis su visuomene. Tiesa, šaukiami organizacijų atstovų susirinkimai. Bet kiek organizacijoms priklauso asmenų? Tai tik maža ir visai maža visuomenės dalis. Nors ši ir yra pati aktyviausioji. Tikrai, tai bendruomenės kamienas, bet ir šakos, kurios sudaro daugumą, negalėtų būti ignoruojamos. Į organizacijų atstovų susirinkimus Apylinkės Valdyba neranda reikalo pakviesti net ir visas, gana skaitlingas organizacijas. Štai: DLK Vytauto klubo pašalpinė, su apie 1000 narių, Šv. Kazimiero parapija, AV parapija, pašalpinės draugijos. Tai vis nemaži visuomenės sambūriai. Kodėl to vengiama, sunku pasakyti. Bet, kiek girdėti iš paskirų apylinkės valdybos narių pareiškimų, paminėtos organizacijos, išskyrus AV parapiją, didžiumoje yra sudarytos iš senosios kartos atstovų.

Visuotinis lietuvių susirinkimas, kuris galėtų aptart bendruosius reikalus, nustatyti veikimo gaires ir pan., vengiama šaukti, kaip "labai slidus" reikalas.

Bendrai pasakius, apylinkės valdyba vengia visuomenės, plačiąja prasme, o visuomenė irgi vengia bendruomenės ne siauąja prasme.

Tik tada pajudės didžioji Montrealio kolonija, kada ji nebus "ponų" skirstoma į 'jūs' ir 'mes.'

Tomas Liepa.

IŠ PHILADELPHIJOS LIETUVIŲ PADANGĖS

A. Bimbos išperėtinis, paskelbęs "Marijavus" metus, vėl šmeižia ALTą

Rugsėjo mėn. laikraštėlyje Lietuvių Naujienose J. Gustis paskelbė "marijavus" metus ir šalia Popiežiaus Pijaus XII paveikslo parašė šiuos neapykantos ir melo žodžius: "Labai svarbu, kad popiežius numato, jog be pasaulinės taikos ir bažnyčiai nekoks gyvenimas. Tik to nenumato tarybininkai, siųsdami telegramas, kad sugriautų pamatus taikos ir žmoniškumo". J. Gusčio supratimu ir įsitikinimu Altas griauna taiką ir žmoniškumą. Rusų pavergtoje Lietuvoje J. Gustis mato taiką ir žmoniškumą jau įgyvendintą. Tai ką padarė mažai raštingam redaktoriui ilgametis "Laisvės" skaitymas!

Tame pačiame leidinėlyje J. Gustis paskelbė Naujienų atstovą Philadelphijoje hitlerininku. "Laisvė" stojo J. Gusčiui į talką. Turėdamas stiprų sąjungininką, J. Gustis spalio mėn. "L. N." pakartotinai įsidėjo popiežiaus Pijaus XII paveikslą ir šalią jo apie Altą parašė: "Yra žmonių, kurie atsilikę protavime. Jie vis dar tiki į diktatūras ir stengiasi pasaulį ne suvienyti, bet suskaldyti į mažas diktatūras, kad vėliau turėti su kuo kariauti ir nekaltus žmones žudyti visokiais būdais. Diktatūros šalininkų suklaidinti žmonės rengia karus! Philadelphijoje Vasario 16 minėjime paprasti žmonės suaukojo $2,000, o kur tie pinigai pasiųsti? Tie pinigai pasiųsti AL Tarybai, kurios tikslas yra atstatyti diktatūras, suskaldant Europą ir sudarant progą kilti naujiems karams".

Lapkričio mėn. leidinėlyje J. Gustis vėl šmeižia ALTą. Jis rašo: "Tarybininkai siekia sunaikinimo ne tik Europos, Lietuvos, bet ir Amerikos. Faktas, kad tarybininkai važiavo su memorandumu pas prez. Eisenhowerį, kad jį sutrukdyti nuo Europos vienijimo. Jo tikslas visą Europą suvienyti, kad visos tautos būtų laisvos. Tarybininkai tam priešingi. Jie nori savos diktatūros Lietuvai, o ne laisvės. Jie siuntė telegramas Alex. Wiley, ir kitiems, su prašymu, kad jie keltų balsą ir griautų taikos ir žmoniškumo pamatus".

J. Gustis, norėdamas popiežiaus paveikslu pridengti komunistinę propagandą, nukreiptą prieš ALTą, dedasi dideliu katalikybės kovotoju, nors pats yra nepriklausomos Romai bažnyčios, esančios Reed St., Philadelphijoje, steigėju. Žmonės, kurie J. Gustį pažįsta, teigia, jog jis anksčiau rašinėdavęs korespondencijas į Laisvę, pasirašydamas J. Grikšto pavarde. Atrodo, jog šis teigimas yra teisingas, nes Lietuvių Naujienose buvo garsinamas Lietuvių Darbininkų Susivienijimo, subversyvinės organizacijos, ruoštas gruodžio mėn. 5 d. Vagių Balius, kuriam reklaminius lapelius atspausdino J. Gustis savo spaustuvėlėje.

Be reikalo ir klastingai Lietuvių Naujienose valkiojamas popiežiaus paveikslas. J. Gustis spausdintu žodžu atvirai pasisako, kas jis yra. Katalikai, socialistai, tautininkai, valst. liaudininkai, abu susivienijimai Altą remia, ti kvieni komunistai prieš Alto veiklą nusistatę jį visaip šmeižia. Šiandien yra labai lengva raudonojo nusistatymo žmones atpažinti, nors jie ir popiežiaus paveikslu savo veidą būtų prisidengę. Tokie nekenčia Alto, kaip velnias kryžiaus.

—Br. Dirmėnas

Illinojuje 9 milijonai gyventojų

Illinojaus universiteto sociologas Folse apskaičiavo, jog šioje valstybėje gyventojų skaičius peržengė 9 milijonų ribą. Per 27 mėnesius iki 1952 m. liepos m. čia priaugę gyventojų 271,000, tai yra, padaugėjo 3% palyginus su 1950 m. skaičiavimu.

Taupymas yra turtingumo šaltinis

Mūsų bendrovės laikomi pinigai apdrausti iki $10,000.
Pradėk taupyti tuojau ... Mes mokam aukštus dividendus.

MIDLAND SAVINGS & LOAN ASS'N.

4038 Archer Avenue Tel. LAfayette 3-6719

Sekretorius AUGUST SALDUKAS

Už Taupomus Pinigus Mokame 3½ Nuošimčio

JEI NORITE PIRKTI NAUJĄ AR VARTOTĄ AUTOMOBILĮ, TAI PIRMA PASIMATYKITE SU ADOMU ŠLIOGERIU, DABAR DIRBANČIU PAS

MARTIN J. KELLY, Inc.

CHRYSLER-PLYMOUTH dealeris

441 East Ohio, Netoli Navy Pier

Telefonuokite MOHAWK 4-1200

GALITE PIRKTI SU PASITIKĖJIMU

Atidaryta vakarais ir sekmadieniais

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI

Moderniškiausi baldai, 1954 metų modelio televizijos aparatai: ZENITH, MOTOROLA, WESTINGHOUSE, SYLVANIA ir daug kitų. Skalbiamos mašinos, šaldytuvai, gazo šildymui pečiai: SIEGLER, MOORE IR kiti. Radio aparatai, kilimai, spyruokliai, matracai ir visa, kas tik reikalinga namų įrengimams.

Lengvi išmokėjimai, sekmadieniais jokių taksų.

FURNITURE CENTER INC.

Įmonės vedėjas JUSTAS LIEPONIS

3222-24-26 So. Halsted Str. VIctory 2-4226

Įmonė atidaryta: Pirm., Ketv. 9-9:30 Kitomis dien. 9-6. Sekm. 10-5 val.

LIETUVIŠKA APDRAUDŲ AGENTŪRA

• Visų rūšių apdraudos asmenims ir biznio įstaigoms. • Finansavimas.
Draudžiu ir perdraudžiu visose draudimo bendrovėse.
JONAS KIRVAITIS, Gen. apdraudų brokeris ir savininkas
INTERSTATE INSURANCE AGENCY
5900 So. Ashland Ave., Chicago 36 Ill. Tel.: WA 5-5671—Rez. HE 4-4033
Darbo val.: kasdien 9:30—4:30; be to, pirm. ir ketv. 6:00—9:00 vakarais.

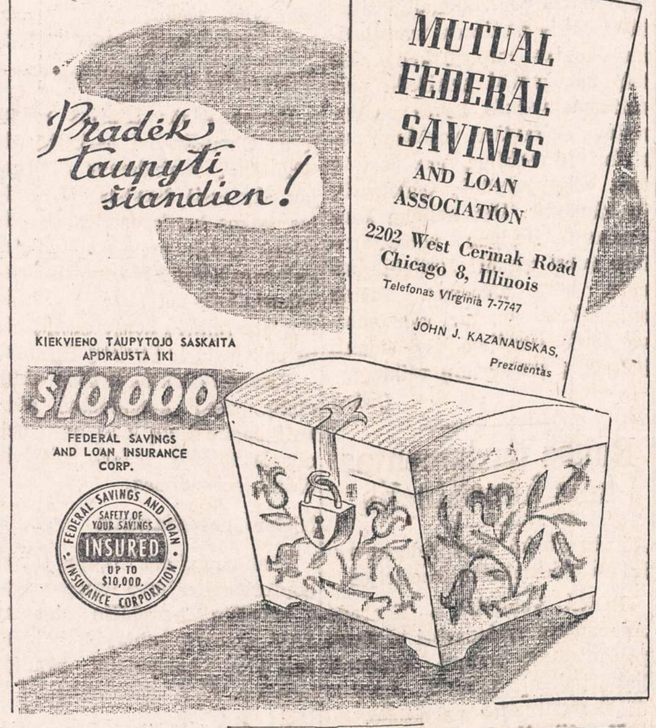

Diena Ateis - Būsi Linksmas Sutaupęs

Taigi pradėk taupyti šioje lietuviškoje įstaigoje.

BRIGHTON SAVINGS moka 3% pelno

Kiekviene taupytojo indėliai yra apdrausti iki $10,000.00

BRIGHTON SAVINGS and LOAN ASS'N.

4071 Archer Ave., į vakarus nuo California Ave.

Telefonas: LAfayette 3-3248

CHARLES ZEKAS, Secretary

OFISO VALANDOS:

Pirmad., Antrad., Penktad. ir Šeštad. 9:00 ryte iki 4:30 po pietų. Trečiad. 9:00 ryte iki 12 v. dieną. Ketvirt. 9:00 ryte iki 8:00 vak.

Automobilių taisymas

Darbas atliekamas prityrusių mechanikų. Dirbtuvė atidaryta nuo 2 val. po pietų iki 9 val. vak. M. ČESAS, 5842 So. Green Street (kieme) Tel. WEntworth 6-6699

Įvairių firmų geriausios kokybės

Televizijos ir Radijo Aparatai

DIDELĖ NUOLAIDA

GARANTIJA, IŠSIMOKĖJIMAI

DAINA TELEVISION

sales-service

3130 So. Halsted — DA 6-6887

Tūkstančiai senesnių žmonių ima Triner's Bitter Wine, kad išsilaikytų tinkamai!

Tūkstančiai s e n e s n i ų j ų žmonių ima Triner's K a r t ų j į Vyną, nes žino, jog turi padėti Gamtai, kad žarnos veiktų tinkamai. Jie žino, kad Triner's kartusis vynas teikia greitą, patikimą veiksmą, kuris duoda laukiamą pagalbą nuo užkietėjimo ir susijusių su juo simptomų. Triner's yra laiko įrodytas, skrandį stiprinąs ir vidurius laisvinąs vaistas, kurį vartoja tūkstančiai ir tūkstančiai žmonių nuo 1887 m. Tai yra tikslus junginys Gamtos nuostabiai veikiančių šaknų, žolių ir augmenijos. Įsigykit Triner's šiandien, ir tegul jo maloniai skanus ir užkietėjimą pašalinąs veiksmas dirba jums. (Pastaba: Jei negalit gauti Triner's savo įprastoj parduotuvėj, tai pasiųskit $1.50, kartu su tos krautuvės adresu, į: Jos. Triner Corp., 4053 W. Fillmore, Chicago, ir didelis 8 unciją Triner's butelis bus jums tuojau išsiųstas užmokėtu paštu).

Triner's Liniment (skystis)

Tuojau duoda raminantį, šildantį palengvėjimą nuo reumatinių ir neuralginių skausmų. Puikus nuo raumenų sustingimo ir skausmo. Turėkit Triner's Liniment arti — nes nėžinia kada skausmas užgaus. (Pasiųskit 80c. už du 2 unc. butelius su užmokėtu paštu).

TRINER'S

Dovanai Knyga apie Podagrą ir Reumatizmą

KAIP IŠVENGTI LUOŠO SUŽALOJIMŲ

Nuostabi, naujai padidinta 44 puslapių knyga, pavadinta "Rheumatism", bus pasiųsta dovanai kiekvienam, kuris parašys norįs ją gauti.

Ji parodo, kodėl gyduolės ir vaistai teikia tik laikinę pagalbą, bet neįstengia pašalinti negerumo priežasčių; išaiškina specializuotą nechirurginį, ne-mediciniską gydymą, pasirodžiusį sėkmingu per pastaruosius 35 metus.

Jūs neįsipareigojate prašydami šios pamokinančios knygos. Ji gali būti priemone jums išsigelbėti nuo eilės metų skaudžios nelaimės. Rašykite šiandien į The Ball Clinic, Dept. 7012, Excelsior Springs, Missouri.

BUDRIKAS skelbia nepaprastą KAINŲ NUPIGINIMĄ

Pirkėjams gerų baldų namams, sąliono komplektų, kilimų, miegamųjų kambarių komplektų, šaldytuvų, skalbiamų mašinų, televizijos, radio aparatų, papuošalų (jewelry), deimantų, laikrodėlių — su didele sutaupa ir lengvomis išsimokėjimo sąlygomis. Be to, pirkėjai turės progos laimėti dovanas.

Gali laimėti: $2,200 vertės iš Europos importuotą sportinį automobilį— ir vienos savaitės atostogas (vacation) dviems asmenims — Miami Beach, Floridoj.

Kuponai pirkėjams duodami nemokamai. Atsilankykite!

JOS. F. BUDRIK, Inc.

3241 South Halsted St.

Telefonas: CALUMET 5-7237

Budriko Radio Valanda leidžiama kiekvieno ketvirtadienio vakare nuo 6 iki 7 val. vakaro iš stoties WHFC, 1450 kilocycles.

PITTSBURGHO NAUJIENOS

Pittsburgho lietuviai minės Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo sukaktuves vasario 14 d.

Šiais metais Pittsburgho lietuviai, vadovaujami ALT Pittsburgho skyriaus, ruošiasi prie iškilmingo Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo 36 metų minėjimo vasario 14 d. Lietuvių Piliečių svetainėj. Principaliu kalbėtoju yra numatytas Lietuvos konsulas Dr. Petras Daužvardis iš Chicagos, pora JAV kongresmanų ir Pittsburgho miesto meras David L. Lawrance. Taip pat yra ruošiama graži meninė programa. Po kalbų ir meninės programos Lietuvos nepriklausomybės minėjimas baigsis banketu toje pačioje svetainėje.

Yra pageidaujama, kad Pittsburgho ir apylinkės draugijos vasario 14 dieną susilaikytų nuo savo parengimų ir visi geros valios lietuviai ruoštųsi iš anksto prie iškilmingo Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo minėjimo.

Pittsburgho lietuviai biznieriai apleidžia saliūnų biznius

Daugiau kaip prieš metus laiko Pittsburgho lietuviai biznieriai pardėjo apleisti saliūnų biznius, savas lietuviškas užeigas parduodami kitataučiams. Vieni pardavė savo biznius ir, pasidarę gerokai uždarbio, išėjo į pensiją. Pasijutę "laisvais piliečiais", jie vendravoja po pasaulį, — keliauja nuo Pacifiko iki Atlanto, į Floridą ir Kaliforniją. Kiti dairosi Pennsylvanios kalnuose, ar kur nors paežery nelabai toli nuo Pittsburgho, kokioje gražioje vietelėje nebūtų progos įsteigti lietuvišką užeigą, kur galėtų lietuviai atostogininkai laiką praleisti, šiltos vasaros sulaukę. Treti grįžta prie seniau turėtų biznių ir užsiėmimų.

Kaip tenka girdėti, tai ne vienas mūsų tautietis apleisdamas saliūno biznį, nesiskundžia, kad turėtų nuostolių.

Atrodo, kad bebizniaudami jie gerokai prasigyveno. Klausimas tad kyla: kodėl jie apleidžia pelningus biznius?

Tenka girdėti visokių pasiaiškinimų: vieni nusiskundžia sveikata ir nenori laukti, kad graborius atvažiuotų ir juos išlaisvintų iš saliūno biznių. Tiesa, jau buvo keli atsitikimai, kad geri mūsų tautiečiai laiku nesusiprato pasitraukti iš saliūno biznio ir... jie atsidūrė pas graborių.

Kiti teigia, kad saliūno biznis labai įkyrus ir sunkus užsiėmimas, todėl, esą, jie ir šalinasi iš jo bei ieško lengvesnio užsiėmimo, pasitenkindami mažesniais uždarbiais.

Rimtai kalbant, reikia pasakyti, kad lietuvių pasitraukimas nors ir iš saliūno biznio nėra sveikitinas reiškinys. Ir štai kodėl: 1. tie mūsų tautiečiai, kurie mėgsta išmesti vieną kitą burnelę, neturėdami lietuviškos užeigos, eis pas kitataučius ir tenai paliks savo skatikus. Be to, lietuviai biznieriai tiek saliūno, tiek kituose bizniuose nevien iš lietuvių daro biznį, — faktiškai daugiau iš kitataučių pasidaro pinigą ir geriau įsikuria. 2-ras blogumas — tai mūsų visokių parengimų rengėjams, ypatingai lietuviškų parapijų, teks reikalus turėti su kitataučiais ieškant parengimų programoms skelbimų. O kaip yra žinoma iš patyrimo, tai kitataučiai biznieriai nėra taip dosnūs lietuviškiems reikalams kaip mūsų tautiečiai.

Lietuviai, kurie apleido saliūno biznius

Tame "masiniame" pasitraukime iš saliūno biznio pats pirmasis buvo F. Rodžeris. Pardavęs savo biznį jis išėjo į pensiją, pavažinėjo po Floridą, Kubą ir Kaliforniją bei pagaliau pastovesniam gyvenimui pasirinko vietą Floridoj, įsigydamas ten nuosavą namą šiuo adresu: 2021 S. W. 2-nd St., Miami, Florida.

Vincas ir Varonika Količiai ir pasitraukė iš saliūno biznio, bet jie kol kas dar nevyksta nei į Floridą, nei Kaliforniją, — žvalgosi Pittsburgho apylinkėje. Jie nori kur kalnuose gražioje vietoje susirasti tinkamą vietą atostogininkams ir vėl verstis bizniu.

Povilas ir Jonas Dargiai per keletą metų turėjo įsitaisę du didelius biznius Pittsbugho miesto centre. Reikia pasakyti, kad tai buvo vienintelės lietuviškos užeigos miesto centre. Bet ir jie pardavė savo biznius. Povilas paėmė miesto darbą ir atliekamą laiką pašvenčia lietuviškos radijo programos valandos vedimui, o Jonas grįžo į McKees Rock, kur jis iš senų laikų turi saliūno biznį.

Ona Gutauskienė, velionio Felikso žmona, po vyro mirties, kurį laiką pabuvusi biznyje, perdavė saliūną ir išėjo į pensiją. Kol kas neteko patirti, ar ji kur išvažiavo, ar ne.

Gutauskai per daugelį metų buvo saliūno biznyje ir gerokai prasigyveno.

Pastaromis dienomis ir Antanas Janulevičius-Johnson pardavė savo saliūno biznį ir, tur būt, vyks į Floridą pas savo draugą F. Rodžerį, jei tik sveikata leis.

Minėti lietuvių saliūnų bizniai atiteko kitataučiams. Pardavimui ir pirkimui saliūno ir kitokių biznių patarnauja lietuvis realesteitininkas C. K. Pikiel.

Pora lietuvių pasitraukė iš mėsos ir groserio biznių, bet kiti labai gerai verčiasi

Jau bus apie metai laiko kaip Adolfas Palecis, ALT Pittsburgho skyriaus pirmininkas, išbuvęs daugelį metų mėsos ir groserio biznyje, pardavė savo biznį sūnui, o pats, kaip sakoma išėjo į pensiją.

Šiomis dienomis ir kitas mūsų tautietis išėjo iš mėsos ir groserio biznio, būtent Jonas Grėbliūnas, ALT Pittsburgho skyriaus iždininkas. Jis pardavė savo biznį ir išėjo į pensiją. Sakosi, kad dabar jis jaučiasi esąs tikrai laisvas pilietis: kur norįs, ten ir einąs; kada norįs, tada ir keliąs, nes niekas nerūpi. Kol kas ponai Grėbliūnai nevažiuoja nei į Kaliforniją, nei į Floridą. Sako, kai vasaros sulauksią, tai vyksią pasižvalgyti į Atlanto pakraščius, pirmiausia apsistodami Wildwood, N. J.

Lietuviški "Super marketai"

Iš vieno mūsų gero tautiečio, neseniai pasitraukusio iš saliūno biznio, teko girdėti nusiskundimą, kad saliūno biznis sunkus, įkyrus ir sveikatai kenksmingas. Bet, esą, jei nori pasidaryti šiek tiek pinigo, tai kito biznio paprastam žmogui nėra. Mėsos ir groserio bizniai esą pagrobti didžiųjų kompanijų ir mažiukai su didžiaisiais negalį konkuruoti.

Iš paviršiaus žiūrint išrodo, kad su tokia problema iš tiesų tenka susidurti, ypatingai tiems, kurie senoviškais metodais veda savo biznius. Bet jei kas moka prisitaikyti prie esamų aplinkybių, tai tie nebijo didžiųjų kompanijų konkurencijos. Paminėsiu kelis tautiečius, kurie pradėjo mėsos ir groserio biznius, kaip sakoma, labai kukliai.

1930 metais atvyko iš Lietuvos į Homestead, Pa., du jauni vyrukai, broliai Povilas ir Aleksandras Jucevičiai. Jie gavo darbą savo giminaičio mažoje mėsos ir groserio krautuvėje. Šiek tiek susipažinę su šiuo bizniu ir savo artimų giminių padedami 1934 metais įsigijo savo mažą krautuvėlę. Po kiek laiko tą maža krautuvėlė pasidarė permaža, — buvo padidinta. Netrukus netoli esamos krautuvės buvo įkurta antra didelė krautuvė su moderniškais įrengimais. Vėliau tolimesnėje apylinkėj, ir vėl kitur kita, — iš viso jau keturios didelės krautuvės, žinomos kaipo Paul's Super Markets.

Jucevičių Paul's Super Markets yra šiose vietose: dvi Munhall, Pa., viena Whitaker, Pa., ir viena West Mifflin, Pa. Visos artimose apylinkėse didžiulių Carnegie — Illinois plieno kompanijų liejyklų.

Yra ir daugiau vadinamųjų lietuviškų 'Super marketų". Pittsburgho lietuviams yra žinomas Alexander's Super marketai (vienas Homestead, Pa., antras Bradcock, Pa., ir trečias Duquesne, Pa.). Šių krautuvių savininkas yra čia gimęs lietuvis Alexander Suvalskis.

Augustinas Stulginskas (irgi čia gimęs lietuvis) turi didelį Super Market Brentwood, Pa. Kaip tenka girdėti, visi lietuviai gerai verčiasi savo "super marketų" biznyje.

—Reporteris

Prie "Naujienų" kai priprasi—darbą, žinią, —viską rasi.

Aukos gimnazijos namų pirkimo reikalams

Chicagoje paaukojo:

Kun. Benediktas Sugintas ir Pranas Čepėnas po $20.

Pranas Kavaliūnas, Mikas Vansauskas, Pranas Tomkevičius, Ignas Bražionis, Jonas Kareiva, inž. Antanas Bruškys, Marija Bojevienė, Ona Radišauskienė, Bronė ir Aleksas Urbonai, Valerija ir Alfonsas Čelkauskai, Elena ir Bronius Kvečai, Mykolas Kapočius, Vytautas Kunkulevičius ir Konstantinas Seklaitis po $10.

1. Chicagos — Cicero lietuvių skaučių ir skautų būrelis per skautą stud. Vytautą Rūbą $10.47.

Juozas Stropus, Paulius, Vacys Donskis, Jurgis Bubnys, Kazys Kielius, Juozas Gabrusevičius ir ponia, Stud. Petras Saliukas ir Stasys Mockus po $5.00.

Jagna Stangenbergaitė $8.00, Kazys Gasiūnas $6.00.

Racine (Wis.) Tėvynės Mylėtojų Draugijos 121 kuopa $20.

Vancouverio lietuviai per Kanados Lietuvių Tarybos Vancouverio Skyriaus Valdybą: K. Miniota $5.00; A. Gomas, M. Miniota, K. Skrinska, B. Baronas, J. Naruševičius, P. Staniškis, J. Sakalauskas, E. Smilgis po $2.00.

Jonas Macijauskas, J. Kartočius, S. Kulieša, P. Valančius, P. Stalionis, S. Stalionis, E. Čiukšaitis, L. Liperka, J. Bartnūnas, J. Urbonas, E. Mačiulaitis, J. Česniūnas ir Vilkas po $1.00.

Skyriaus Valdybos auka $20; vakarėlio pelnas $10.36. Viso Vancouverio lietuviai $64.36.

Iš suminėtų aukotojų kun. Benediktas Sugintas daug pasidarbavo ir dirba Lietuvių Vasario 16 Gimnazijai remti. Jis vienas Chicagoje suorganizavo keliolika rėmėjų būrelių. Pats priklauso dviem būreliam ir abiem kas mėnuo moka po 1 dolerį. Gimnazijos namų pirkimo reikalams paaukojo $20.00. Jis pats pajamų turi 70—80 dolerių į mėnesį už mišias. Tatai liudija su kokiu savęs pasiaukojimu kun. Benediktas Sugintas remia lietuvybės išlaikymo darbą.

Remkime vienintelį lietuvybės išlaikymo židinį Vakarų Vokietijoje Lietuvių Vasario 16 Gimnaziją ir jai namų pirkimo reikalą.

—P. K.

INVEST YOUR CHRISTMAS MONEY IN REVERE WARE

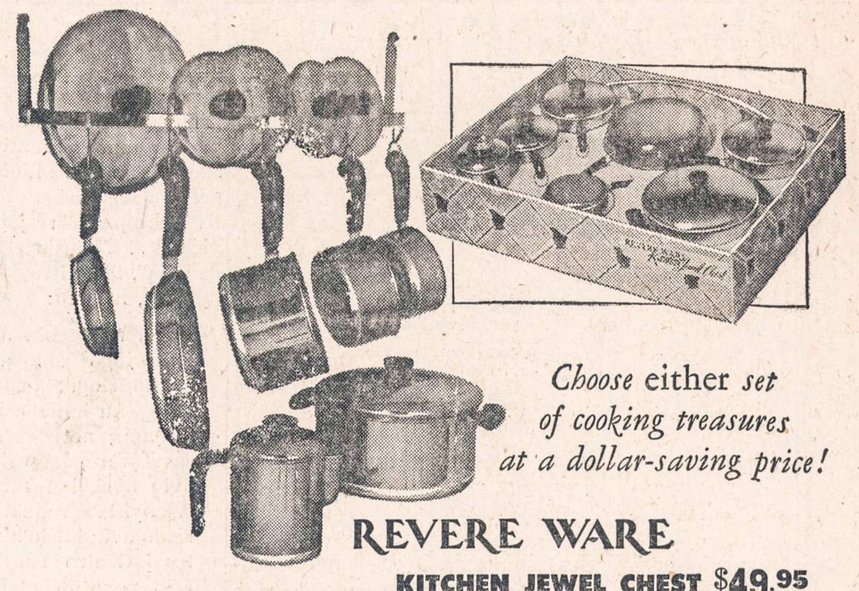

Choose either *set of cooking treasures at a dollar-saving price!*

REVERE WARE

KITCHEN JEWEL CHEST $49.95

11 PURPOSE SET $39.95

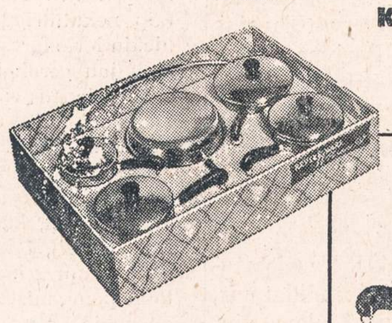

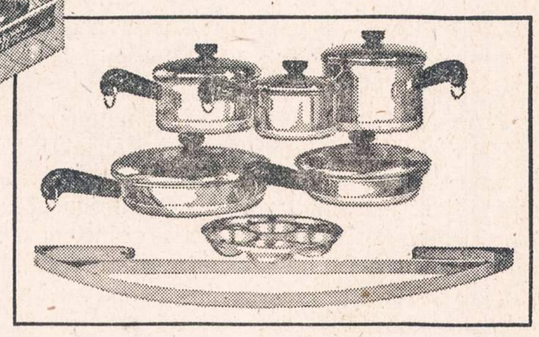

KITCHEN JEWEL CHEST includes:
- 1 quart Covered Sauce Pan
- 2 quart Covered Sauce Pan
- 3 quart Covered Sauce Pan
- 4 quart Covered Sauce Pot
- 6 inch Covered Skillet
- 10 inch Covered Skillet
- 6 cup Percolator
- Special Deluxe Hanging Rack

11 PURPOSE SET includes:
- 1 quart Covered Sauce Pan
- 3 quart Covered Sauce Pan
- 8 inch Covered Skillet and Egg Poacher Inset
- 10 inch Covered Skillet
- 1½ quart Double Boiler
- Special Deluxe Hanging Rack

Truly assortments fit for a queen, these two sparkling Revere Ware sets are designed for a *lifetime* of better cooking! Choose *either* selection of copper-clad stainless steel beauties . . . you'll *save* 5% on the set price, *save* on fuel bills, *save* on cooking time, *save* on replacement costs. And both sets are attractively packaged in colorful chests.

Discover, as millions of American homemakers have, that the *finest* utensils are the most *economical* as well. Stop in tomorrow to make your choice!

ASK ABOUT OUR BUDGET-PAYMENT PLAN

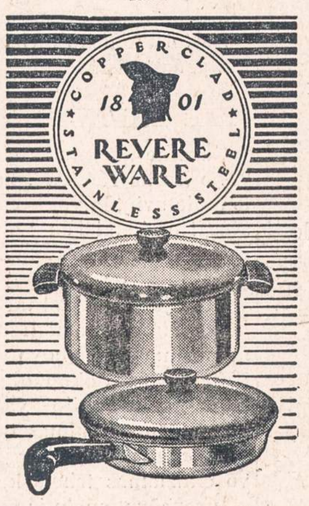

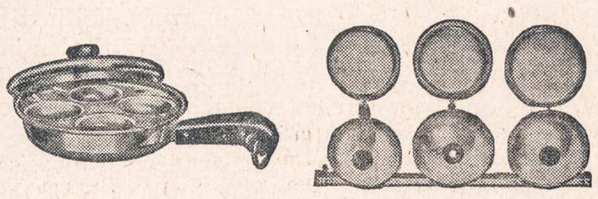

UNION APPLIANCES

40 S. CLINTON STREET DEarborn 2-4838

OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

"NAUJIENOSE" GARSINTIS VISUOMET APSIMOKA

Lietuvių Auditorija

3133 So. Halsted Street

Telef.: VIctory 2-6172

ŠEŠTADIENĮ, SAUSIO 16 DIENĄ
Lietuvių Studentų Lituanicos Sporto Klubo
KONCERTAS-BALIUS
Pradžia 7:30 valandą vakaro
Visiems parengimams groja BALIO PAKŠTO ORKESTRAS

Sekmadienį, sausio 17 d.
7:30 val. vakaro,
ŠOKIAI
APATINĖJE SVETAINĖJE
Įėjimas nemokamas
BALTOS MEŠKOS ALUS
išsinešimui $3.25

Lai Nauji Metai būna pilni malonaus gyvenimo su naujom ir patogiom namų reikmenim iš Progress Lietuvių Bendrovės Krautuvės!!

Šį mėnesį čia eina inventory ėmimo stako sumažinimo didis išpardavimas. Kainos numažintos nuo 25% iki 50% ant geriausių baldų setų, kaurų, pečių, televizijos aparatų, radijų, refrigeratorių, plovyklų, vaikams rakandų ir visų kitų namam reikmenų.

Lengvi išmokėjimai pritaikomi visiems. Lankykite visi čia

ERDVIĄ IR PATOGIĄ
SENIAUSIĄ
LIETUVIŲ BENDROVĖS
KRAUTUVĘ
PROGRESS FURNITURE Co
4181183 ARCHER AVE.
Tel. LAfayette 3-3171
Brighton Parko Kolonijoje

CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

Valdyba ir direktoriai, baigdami 1953 metus, taria širdingiausią ačiū visiems mūsų taupymo ir skolinimo nariams bei draugams už praėjusiais metais suteiktą privilegiją teikti patarnavimus finansiniuose Jūsų reikaluose. Prašome ir toliau mus remti, patariant savo draugams padėti taupomus pinigus į šią tvirtą, lietuvių tvarkomą, finansinę įstaigą, kuri per daugelį metų išmoka taupytojams vienodai aukštą dividendą.

CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSOCIATION jau 30 metų saugiai ir pelningai aptarnauja Chicagos lietuvius jų biznyje. Ji yra tvarkingai ir sąžiningai vedama žmonių, turinčių ilgų metų patyrimą. Dar didesniam saugumui kiekvieno taupytojo pinigai šioje įtaigoje yra pilnai apdrausti iki $10,000 by an Agency of the United States Gov't.

Kviečiame visus pas mus, kur saugumas, aukštas dividendas ir malonus patarnavimas užtikrintas. Kas padės pinigus iki sausio 15 dienos, tam dividendus užskaitysim už visą mėnesį.

Metinių švenčių proga vaikučiai, atsilankiusieji su tėvais, gaus dovanų veltui; suaugusieji taip pat gaus ką nors atminimui. Per 1953 metus mūsų turtas paaugo virš $2,000,000. Dabar visas mūsų įstaigos turtas siekia arti $12,500,000.

JOHN PAKEL, prezidentas

CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

6234 SOUTH WESTERN AVENUE

Telefonas: GRovehill 6-7575

VALANDOS: Pirmadieniais nuo 12 iki 8 val. vakaro. Antradieniais ir Penktadieniais nuo 9 iki 4 val. po pietų. Ketvirtadieniais nuo 9 iki 8 val. vakaro. Trečiadieniais uždaryta visą dieną. Šeštadieniais nuo 9 ryto iki 2 po pietų.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 South Halsted Street, Chicago 8, Ill. HAymarket 1-6100

Entered as second-class matter March 7, 1914 at the Post Office at Chicago, Ill., under the Act of March 3, 1879.

Subscription Rates:
$9.00 per year in Canada
$9.00 per year outside of Chicago
$10.00 per year in Chicago
3 cents per copy

Užsakymo kaina:
Chicagoje—paštu:

Metams	$10.00
Pusei metų	$5.50
Trims mėnesiams	$3.00
Vienam mėnesiui	$1.25

Chicagoje per išnešiotojus:

Viena kopija	5c.
Savaitei	30c.
Mėnesiui	$1.25

Jungtinėse Valstybėse, ne Chicagoj:

Metams	$9.00
Pusei metų	5.00
Trims mėnesiams	2.50

Užsieniuose:

Metams	$11.00
Pusei metų	6.50
Trims mėnesiams	3.00

Naujienos eina kasdien, išskiriant sekmadienius. Leidžia Naujienų Bendrovė, 1739 So. Halsted Street, Chicago 8, Ill. HAymarket 1-6100

Pinigus reikia siųsti pašto Money Orderiu kartu su užsakymu.

Planas Vokietijai

Keturių užsienio reikalų ministerių konferencija, kurios darbotvarkei yra numatomas, kaip svarbiausias punktas, Vokietijos klausimas, susirinks Berlyne sausio 25 d. ir spėjama, kad ji tęsis šešias arba aštuonias savaites. Vakariniai sąjungininkai jau esą susitarę dėl plano Vokietijai, kuris bus pateiktas konferencijai.

Trumpoje santraukoje JAV, Britanijos ir Prancūzijos planas atrodo taip.

Pirmiausia turės būt paruoštas naujas rinkimų įstatymas visos Vokietijos parlamentui išrinkti. Tas įstatymas garantuos pilną laisvę balsuotojams ir kandidatams, apsaugojant juos nuo teroro ir persekiojimo. Siūloma rinkimų sistema, paremta proporcijos principu, t.y. tam tikras skaičius balsų išrenka vieną atstovą ir kiek kartų daugiau balsų, negu tas skaičius, gauna kuri partija, tiek jai tenka atstovų.

Rinkimų įstatymą paruošus, įvyksta visoje Vokietijoje parlamento rinkimai, kuriuos prižiūri tarptautinė komisija, sudaryta iš keturių okupuojančių valstybių įgaliotinių arba iš neutralių tautų.

Pirmas išrinktojo parlamento uždavinys bus pagerinti naują konstituciją visai Vokietijai. Konstituciją priėmus, bus sudaryta visos Vokietijos vyriausybė.

Su šita vyriausybe buv. Vokietijos priešai derėsis dėl taikos sutarties.

Bet ar Rusija tokiam planui pritars?

Kremliui būtų nelabai patogu sakyti, kad jisai nesutinka leisti vokiečiams laisvu balsavimu išsirinkti viso krašto parlamentą. Juk bolševikai dedasi tikriausiais ir geriausiais "demokratais". Bet jie gali statyti nepriimtinų Vakarams sąlygų, reikalaudami, kad jos būtų priimtos tuojau.

Manoma, kad Kremlius reikalaus iš anksto pasisakyti už Vokietijos "neutralumą": kad ji nebūtų NATO narys ir nedalyvautų Europos Gynybos Bendruomenėje. Su tuo vargiai besutiks vakariniai sąjungininkai, nes uždraudimas Vokietijai kooperuoti su Vakarais bendrojo apsigynimo reikalu reikštų jos suverenumo suvaržymą ir Europos saugumo susilpninimą. Rusija turi milžinišką armiją ir ginkluoja savo satelitus. Izoliuota nuo Vakarų Vokietija gyventų nuolatiniame pavojuje virsti bolševikų agresijos auka.

Girdėt, kad Kremlius, be to, yra nusistatęs prieš betkokį Lenkijos vakarinių sienų keitimą. Jisai reikalausiąs, kad dar prieš Vokietijos valdžios sudarymą ir prieš taikos derybas su ja būtų nutarta, jogei visos buv. vokiečių žemės, neišskiriant ir Oder-Neisse srities, kurias sovietai pavedė administruoti lenkams, turi pasilikti Lenkijos rankose. Tų sienų nėra pripažinusios nei JAV, nei Britanija.

Kitas klausimas, kuriuo Vakarams bus sunku susitarti su Maskva, liečia laikinosios vyriausybės sudarymą visai Vokietijai, kol naujas parlamentas dar nebus išrinktas ir nebus priėmęs konstitucijos. Maskva visada sakydavo, kad tą vyriausybę reikia sulipdyti iš vakarinės ir rytinės Vokietijos atstovų. Bet rytinė Vokietija neturi žmonių rinkto parlamento, tai kas gali kalbėti jos gyventojų vardu?

Jei Maskva tais klausimais užsikirs, tai iš Berlyno konferencijos neišeis nieko.

APŽVALGA

NEKULTŪRINGUMAS

Aprašydamas Montrealio "Nepriklausomoje Lietuvoje" Visuotinį Amerikos Lietuvių Kongresą, redaktorius p. J. Kardelis atkreipė dėmesį į negražią vieno J. Valiušio "korespondenciją", įdėtą Brooklyno "Vienybėje", ir sako:

"Aš nesistebiu aiškiai nekultūringo žmogaus tokiu nekultūringu, nepamatuotu, nelogišku ir neteisingu pasisakymu; nesistebiu, kad jis save įvarė, kaip jis sako, į avių būrį, bet kad ir pats 'Vienybės' redaktorius, kuris to avių būrio buvo išrinktas į Centro Tarybą, leido taip nekultūringai dergti ir niekinti Kongresą, tas man, nors jau gerokai pripratusiam prie šios rūšies 'amerikonizmų', vis dėlto nesuprantama. Kad taip apie Tarybą parašo Bimba, Mizara ar kiti mizaros, tai galima suprasti, bet, kad taip daro ir 'Vienybė', tai tikrai man sunku suprasti. Ko verti šitokie ponų, misterių ar draugų valiušių pasisakymai ir kuriais tikslais jie spausdinami?"

"Vienybės" bendradarbis ne tik išdergė Visuotinį Amerikos Lietuvių Kongresą ir Amerikos Lietuvių Tarybą. Jisai darė *kuone kriminališkus priekaištus* ALT Vykdomojo Komiteto nariams, juos įvardindamas ir įtardamas "pasidalinus" $13,000, kurie esą "dingę".

Ir Juozas Tysliava šituos piktus, niekuo neparemtus šmeižtus dėjo ir iki šiol dar jų neatšaukė.

Ar tai tik nekultūringumas? Tai gengsterizmas!

"THE BALTIC REVIEW"

Gavome 1 num. žurnalo "The Baltic Review", kurį leidžia lietuvių, latvių ir estų Laisvės Komitetai su Laisvosios Europos Tautinio Komiteto pagalba.

Leidėjai rašo, kad tai nenaujas leidinys. Piemieji du žurnalo numeriai buvo išleisti 1940 m., prieš okupuojant bolševikams Pabaltijo valstybes. Žurnalo pavadinimas tada buvo *"Revue Baltique"* ir jisai buvo elidžiamas trimis kalbomis — prancūzų, anglų ir vokiečių.

Savo ultimatumuose, 1940 m. birželio mėn., SSRS valdžia kaltino Lietuvą, Latviją ir Estiją, kad to žurnalo leidimu ir kitais veiksmais šios trys respublikos kuriančios "karinę sąjungą", nukreiptą prieš Sovietų Rusiją. Kvailesnį priekaištą sunku ir įsivaizduoti. Trys mažos respublikos, turėjusios visos kartu kokius 6 ar 7 milijonus gyventojų, ruošiasi, girdi, pulti milžinišką Rusijos imperiją su jos 175 milijonais gyventojų ir ją "užkariauti"! O iš tikrųjų Kremlius tada jau buvo susitaręs su hitlerine Vokietija dėl Pabaltijo žemių pasidalinimo: pradžioje Stalinas buvo gavęs Hitlerio sutikimą pasiglemžti Estiją ir Latviją, o paskui raudonasis banditas išsiderėjo sau iš rudojo bandito ir Lietuvą. Ir, netrukus, Raudonoji armija okupavo visas tris respublikas.

Tada "Revue Baltique" (Baltiškoji Apžvalga) sustojo.

Maždaug po penkerių metų žurnalas buvo atgaivintas Švedijoje, su angliško pavadinimu "The Baltic Review". Jo išėjo tenai 10 numerių, nuo 1945 iki 1949 m.

Dabar jisai yra leidžiamas New Yorke.

Pirmame atgaivintojo žurnalo numeryje svarbiausią vietą užima Pabaltijo valstybių pagrobimo reikalas, kurį ištirti nutarė JAV atstovų butas, priimdamas Rezoliuciją 346 ir paskyre speciąlų komitetą su kongresmanu Kerstenu priešakyje. Žurnale yra įdėtas tos rezoliucijos tekstas ir komiteto sąstatas. Po to seka eilė straipsnių.

Leidinys gražiai atspausdintas ir savo turiniu daro gerą įspūdį.

DAR VIENAS PAUKŠTIS

Senatorius Jenner, senato vidaus saugumo pakomitečio pirmininkas, pranešė spaudai patyręs, jogei aukštas federalinės valdžios pareigūnas, įtartas, kaip sovietų šnipas, nebuvo pašalintas iš tarnybos net po kelių FBI pranešimų federalinei administracijai apie jo neištikimybę.

Tai panašus dalykas, kaip su Harry Dexter White, kurį Trumano administracija laikė tarnyboje ir dargi jį paaukštino po to, kai FBI buvo pranešusi apie jo šnipinėjimą sovietų Rusijai.

Šis antrasis paukštis esąs Edward J. Fitzgerald, kuris pereitą gegužės mėn. atsisakė atsakyti į senato pakomitečio klausimus, ar jisai buvęs komunistų partijos narys ir ar jisai priklausęs sovietų šnipų tinklui.

Jau 1945 m. lapkričio 27 d. FBI paminėjo Fitzgeraldą, kaip įtariamą Rusijos šnipų bendradarbį. Jisai tada turėjo aukštą vietą prekybos departamente. Bet jisai pasiliko tarnyboje, ir dar šešis kartus federalinė administracija buvo įspėta dėl jo pragaištingos veiklos, kol pagaliau 1947 m. rugsėjo 19 d. jisai rezignavo. O iki to laiko jisai ne tik tarnavo, bet ir gavo du algos pakėlimu — nuo $7,070 iki $8,059 (1946 m.) ir vėliau nuo $8,059 iki $8,179.

Geri laikai tada buvo Amerikoje sovietų agentams ir šnipams.

BALFo Pirmininko kan. prof. J. B. Končiaus pasisakymas PLB Vokietijos Krašto Valdybos užpirktų namų klausimu

Neseniai paskelbtas spaudoje 1953 m. lapkričio 27 dienos BALFo direktorių nutarimas remti Vasairo 16 Gimnaziją ir kviesti visuomenę tai daryti, o Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Vokietijos Krašto Valdybos vardu namų pirkimą laikyti jos pačios (valdybos) reikalu, kaip matyt iš spaudos, iškėlė pageidavimą, kad BALFas pasisakytų, kuriais sumetimais padarytas minėtas nutarimas.

Šį klausimą seniai tyrinėju ir, kaip BALFo Pirmininkas, jaučiu reikalą bei pareigą suteikti visuomenei kai kurių paaiškinimų.

1953 metų pavasarį BALFas netiesioginiai patyrė, jog Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Vokietijos Krašto Valdyba (sutrumpintai PLBVK V-ba) užpirko namus. Tuo pačiu metu per spaudą buvo reiškiama mintys, kad BALFas telktų lėšas tų namų pirkimui. Kadangi BALFui nebuvo žinoma nei pirkimo sąlygos, nei pirkinio vertė, ir tuo laiku spaudoje pasirodė apie įsigyjamą turtą prieštaraujančių žinių, tai BALFo vadovybė, susitarusi su Amerikos Lietuvių Bendruomenės Laikinuoju Organizaciniu Komitetu, sudarė mišrią komisiją, kad ji ištirtų įsigyjamojo nekilnojamo turto klausimą ir gautus duomenis pranešty BALFo Vadovybei.

Minėta komisija, kurią sudarė LOKo atstovai Pranas Vainauskas ir A. Ošlapas bei BALFo atstovai prelatas J. Balkūnas, Alena Devenienė ir A. S. Trečiokas, rinko pavestu klausimu duomenis. Tuo tikslu komisija susirašinėjo su PLBVK V-bos pirmininku Pr. Zunde, be to, komisijos nariai Alena Devenienė ir A. S. Trečiokas lankėsi Vak. Vokietijoje ir reikalą visapusiškai tyrė vietoje.

Susipažinusi ir peržiūrėjusi dokumentinę medžiagą, komisija užpirktos nuosavybės reikalu konstatavo kai kuriuos faktus. Juos čia paduodu ištisai:

Priedas No. 3

Vasario 16 Gimnazijai Remti Komisija
Pranas Vainauskas — pirm.
Albinas S. Trečiokas — sekr.
Prel. J. Balkūnas
Alena Devenienė } nariai
Albertas Ošlapas
105 Grand Street
Brooklyn 11, N. Y.
1953 m. lapkričio 21 d.

BALFo Pirmininkui
ir
Amerikos LOKo Pirmininkui

Didžiai Gerbiamieji,

BALFo iniciatyva iš LOKo ir BALFo atstovų sudarytoji komisija savo pirmame posėdyje 1953 m. liepos 17 d. pasivadino Vasario 16 Dienos Gimnazijai Remti Komisija ir pavedė komisijos pirmininkui surinkti visus duomenis, liečiančius užpirktą PLB Vokietijos Krašto Valdybos nuosavybę, kurią numatoma panaudoti Vasario 16 Dienos Gimnazijos reikalams.

Klausimas aiškintas atsidėjus ir nuodugniai, susirašinėjant su PLB Vokietijos Krašto Valdybos Pirmininku p. Pr. Zunde, prašant iš čia į Vak. Vokietiją vykusių asmenų vietoje reikalą patyrinėti. Ypatingai svarbių duomenų yra suteikę BALFo vicepirmininkė p. A. Devenienė ir iždininkas p. A. S. Trečiokas (abu šios komisijos nariai), kurie lankėsi Vak. Vokietijoje ir visus reikalus vietoje ištyrė.

Išklausiusi pranešimų ir peržiūrėjusi turimą dokumentinę medžiagą, komisija savo 1953 m. lapkričio 14 d. posėdyje konstatavo:

A. Vasario 16 Dienos Gimnazijos šelpimo klausimu:

Vasario 16 Dienos Gimnazijoje šiuo metu yra apie 200 mokinių (11 klasių) ir 16 mokytojų. Rėmėjų būrelių yra apie 212, kurių kiekvienas kas mėnesį įmoka po 20 dolerių vieno mokinio išlaikymui (viso mėnesiui — 4,240 dol., viso per metus 50,880 dol.). Mokinio išlaikymo sąvoka suprantama plačia prasme: maistas, drabužiai, bendrabutis, mokymo priemonės, gimnazijos ir bendrabučio nuoma, mokytojų atlyginimas ir kt. Mokytojų vidutinis atlyginimas yra 300 D. M. (apie 86 dol.) mėnesiui.

Dvidešimties dolerių norma vienam mokiniui išlaikyti yra šiuo metu permaža, nes viskas yra pabrangę.

Žemesnėse klasėse mokinių yra didesni skaičiai, aukštesnėse žymiai mažiau, nes dalis mokinių pereina į vokiečių gimnazijų aukštesniąsias klases. Klasės mažos, bendrabutis taip pat neerdvus (rengiamos net dviejų aukštų lovelės mokiniams suguldyti).

PLB Vokietijos Krašto Valdyba yra nusistačiusi ir berods jau rengiasi perimti Vasario 16 Dienos Gimnazijos piniginius, ūkinius ir dalinai administracinius reikalus. Užpirkdama savo vardu nuosavybę, PLB Vokietijos Krašto Valdyba yra pasiskolinusi iš gimnazijos mokiniams šelpti gautų pašalpų santaupų 35,000 DM (apie 8,000 dolerių). Tie pinigai dabar pačiai gimnazijai yra reikalingi, tačiau jų iš Krašto Valdybos atgauti negali, nes pastaroji pinigų neturi.

Vasario 16 Dienos Gimnazijos šelpimo klausimu komisija yra nuomonės, kad:

1. Vasario 16 Dienos Gimnazijos Direktorius su Pedagogų Taryba yra atsakingi už jiems patikėtų mokinių mokymą, auklėjimą ir sveikatą, todėl gimnazija turi sudaryti autonominį vienetą PLBVokietijos Krašto organizacijoje. Mokymo, auklėjimo, bendrabučio priežiūros, piniginiai, ūkiniai bei administraciniai reikalai negali būti sujungti su PLB Vokietijos Krašto Valdybos administracija.

2. Visus gimnazijos reikalus atstovauja gimnazijos direktorius, jis, Pedagogų Tarybos padedamas, vadovauja mokymo, auklėjimo darbui ir tvarko gimnazijos piniginius bei ūkinius reikalus. Jam taip pat priklauso ir pagelbinio personalo samdymo ir atleidimo teisė.

3. PLB Vokietijos Krašto Valdybos nuosavybės įgijimo finansavimas jokiu atveju negali būti vykdomas iš Vasario 16 Dienos Gimnazijai šelpti skiriamų lėšų, siunčiamų rėmėjų būrelių ar kitokiu būdu suaukotų.

4. Gimnazijos veiklai ir atskaitomybei tikrinti sudarytina komisija, į kurią turėtų įeiti LIT, PLB Vokietijos Krašto Valdybos, BALFo, tėvų komiteto ir Lietuvos Raudonojo Kryžiaus atstovai.

5. Nustatytini nuomos santykiai (nuomos dydis) už gimnazijos reikalams naudojamus PLB Vokietijos Krašto Valdybos užpirktus rūmus.

6. Rėmėjų būrelių ir kitu būdu JAV surenkamos aukos siunčiamos per BALFą gimnazijos direktoriaus vardu.

7. Vasario 16 Dienos Gimnazija šelptina, rėmėjų būreliai skatintini veiklos nenutraukti, bet ją plėsti ir vieno mokinio išlaikymui skiriamą šalpos normą didinti.

(Bus daugiau)

THOR HEYERDAHL

PLAUSTU PER RAMŲJĮ VANDENYNĄ

III. Į PIETŲ AMERIKĄ

11. *(Tęsinys)*

Mūsų draugas iš transportinio lėktuvo Jorge, vadinamas "nutrūktsprandžiu lakūnu", paėjo iš senos kilnios šeimos Quito mieste. Jis mus apgyvendino senoviškame ir jaukiame viešbutyje, iš kur jis lakstydavo aplinkui tai vienas, tai su mumis, bėdieškant priemonių, kaip pasiekti Quivedo. Vakarais susirinkdavome senoj ispaniškoj kavinėj, kur Jorge nupasakodavo baisybę blogų naujienų: kelionę į Quivedo geriausia išmesti iš galvos. Nėsą žmogaus, nei automobilio, kad pervežtų per kalnus, jau nekalbant apie kelionę į džiungles, kur liūtys jau prasidėjusios ir kur galėjom patekti į užpuolikų rankas, vos spėjus įstrigti į purvyną. Dar pereitais metais miškų gilumoj buvusi iššudyta nuodingomis strėlėmis grupė Amerikos alyvos inžinierių. Šalies rytinėje dalyje esą dar blogiau, pridėjo jis padrąsinimui.

— Tarp jų netrūksta nei galvų medžiotojų, — pasakė Jorge žemu balsu, pamatęs, kad Hermanas ramiai sau įsidėjo dar jautienos kepsnio ir įsipylė raudonojo vyno.

— Jums, aišku, atrodo, kad aš perdedu, — jis tęsė paslaptingai toliau. — Nors ir smarkiai baudžia, bet vis dar netrūksta tokių, kurie verčiasi džiovintomis žmonių galvomis. Beveik kasdien pasitaiko, kad miškiniai indėnai nukerta galvas savo priešams iš kaimyninių tautelių. Jie sutriuškina kaukolę, išima kaulus ir pripildo ištuštintą vietą degančiu smėliu. Šitokiu būdu galva ima trauktis, kol pasidaro nedidesnė kaip katės, tačiau savo formos ir išraiškos nepraranda. Kadaise tokios išdžiovintos priešų galvos buvo brangios trofėjos, dabar jos liko retomis kontrabandinėmis prekėmis. Tarpininkai pusindėniai pasistengia jas pristatyti į pajūrį supirkinėtojams, kurie jas parduoda turistams už didžiausius pinigus.

Jorge pažiūrėjo į mus triumfuodamas. Oi, kad jis būtų žinojęs, kad tą pačią dieną Hermaną ir mane įtraukė į tarpdurį ir pasiūlė porą tokių galvų už 1000 sukresų kiekvieną! Šiais laikais jos dažnai yra padirbtos iš bezdžionių galvų, bet anos dvi buvo grynarasių indėnų ir tokios natūralios, net su tam tikra išraiška. Galvos buvo vyro ir moters, didumo kaip apelsinai. Jinai turėjo būti graži moteris, nors iš jos natūralinio grožio buvo likę tik blakstienos ir ilgi juodi plaukai. Mane ir dabar šiurpas nukratė, pagalvojus apie šias prekes, bet garsiai pasakiau, kad netikiu, jog anapus kalnų, vakaruose būtų galvų medžiotojų.

— Žmogus niekad negali žinoti, — pasakė prislėgtai Jorge. — Ką jūs pasakytute, jeigu dingtų jūsų draugas ir rinkoj pasirodytų jo miniatūrinė galvutė? Man taip atsitiko su vienu mano draugu, — jis pridėjo ir įbedė į mane akis.

— Papasakok,—pasakė Hermanas, kramtydamas pamažu ir be ypatingo apetito savo jautienos kepsnį.

Aš atsargiai padėjau šakutę į šalį, o Jorge ėmė pasakoti. Kartą jis gyvėno su žmona nuošalioj vietovėj džiunglėse; ten jis plovė auksą ir supirkinėjo kitų aukso ieškotojų laimikį. Jis turėjo tengimį draugą, kuris pastoviai užsukdavo su savo auksu ir išmainydavo į prekes. Vieną dieną draugą nužudė džiunglėse. Jorge susekęs žudiką ir norėjęs už bausmę jį nušauti. Žudikas buvo vienas iš įtariamųjų prekiautojų džiovintomis žmonių galvomis. Jorge prižadėjo dovanoti jam gyvybę, jei jis tuojau pristatys galvą. Indėnas netrukus atbėgo su Jorges draugo galva, kuri jau buvo pasidariusi kumšties didumo.

Jorge tada labai susijaudino, kai pamatė savo draugą, nes jis nebuvo nei kiek pasikeitęs, žinoma, išskyrus, kad pasidarė toks mažiukas. Jis parnešė galvą žmonai, bet toji apalpo ją pamačiusi. Tuomet jis paslėpė galvą lagamine. Tačiau džiunglių oras buvo toks drėgnas, kad galva pradėjo pelėti. Dėl to reikėdavo karts nuo karto išimti ir padžiovinti saulėj, pakabinus už plaukų ant baltinių virvės. Jo žmonai pasidarydavo bloga, kai tik ją pamatydavo. Vieną dieną į lagaminą prasigraužė pelė ir žiauriai apniokojo draugą. Jorges širdis nebeišlaikė. Pagal visas ceremonijas jis tada užkasė draugą, iškasęs duobutę aerodrome. — Juk jis vistiek buvo žmogus, — pabaigė Jorge.

Kitą dieną sėdėjome pas savo generalinį konsulą Bryn ir jo žmoną po eukalipto medžiais jo didelėj haciendoj užmiestyje. Konsulas parodė mums iškarpas iš vietinių laikraščių, kurie rašė, kad sausmečiui atėjus valdžia išsiųs kariuomenę išnaikinti "bandidos", besilaikančius Quivedo apylinkėse. Ten keliauti esą gryna beprotybė, o mes niekad negautume šoferio, nei motorvežimio. Besikalbant pastebėjome pravažiuojant džypą ("jeep", lengvas kareiviškas automobilis. — *Vert.*), priklausantį JAV ambasadai. To užteko, kad mūsų galvoj kiltų naujas planas. Generaliniam konsului lydint nusigavome iki Amerikos ambasados ir sugūžėjome pas karinį atstovą. Jis buvo tiesus, augalotas jaunas vyras, khaki uniforma ir raitelio batais. Jis klausėsi šypsodamasis, kaip čia užklydome aukštai kalnuose, tuo tarpu kai laikraščiai tvirtino, jog mes dabar turėtume plūduriuoti jūroj ant medinio plausto.

— Medžiai dar stovi Quivedo džiunglėse, — paaiškinome. — Mes čia stovime ant Pietų Amerikos stogo ir negalime jų pasiekti.

Mes paprašėme karinį atstovą a) paskolinti lėktuvą ir du parašiutus arba b) paskolinti džypą su šoferiu, kuris pažįsta aplinkines vietas. Karinis atstovas sėdėjo kurį laiką be žado, pamatęs mūsų įžūlumą, paskui palingavo galva pasiduodamas ir, nusišypsojęs, pasakė, "all right", nes mes nedavėme jokios kitos išeities. Jis pasisakė už pasiūlymą b.

Kitą rytą penkiolika po penkių prie viešbučio durų privažiavo džypas ir tamsoj iš jo iššoko Ekvadoro inžinerijos kapitonas, prisistatydamas mūsų patarnavimui. Jam buvo įsakyta nugabenti mus į Quivedo, nepaisant ar tai galima, ar negalima. Džypas buvo pilnas benzino skardinių, nes pakeliui nebuvo nei automobilių stočių, nei pačių automobilių. Paskidus žinioms apie "bandidos", mūsų draugas kapitonas Agurto Alexis Alvares apsiginklavo iki dantų durklais ir šaunamais ginklais. Ir taip džypas pasileido tuščiomis gatvėmis, kur mėnulis vaiduokliškai švietė ant nukalkintų molinių sienų. Netrukus lėkėme per laukus geru žvyruotu keliu į pietus.

(Bus daugiau)

IŠ JUBILIEJINIO KONTESTO PADANGĖS

K. P. Deveikis Konteste tebepirmauja. Dar stoja naujų kontestantų. Suintensyvinkime naujų skaitytojų gavimą.

Praėjusią savaitę dar užsiregistravo Kontestan **Mrs. F. Daugent** iš Auroros, Ill., 907 Mason Ave. Tai patyrusi kontestantė, dalyvavusi ir ankstyvesniuose kontestuose. Su savo laišku atsiuntė ir kelis naujus prenumeratorius. Taigi, naujasis Kontesto dalyvių sąrašas taip atrodo:

Chicago, Ill.

Mr. Julius Adomaitis, 6430 S. Campbell Ave., tel. PR 6-8819.

Mr. Juozas H. Alikonis, 1005 W. 58 Street, tel. WE 6-6235.

Mrs. Ona Dovgin, 5916 So. Normal Blvd., tel EN 4-9055;

Mr. J. Janulaitis, 818 W. 33 Place.

Mrs. Vera Jelga, 4758 West End Ave., tel. AUstin 7-9279.

Mr. Antanas Narbutas, 1033 W. 103 St., tel CE 3-6383;

Mr. Jonas Preikšaitis, 3726 S. Wallace St.

Mrs. Ona Sudeikienė, 3037 N. Laramie, tel. MU 5-8450;

Mr. Jonas Talalas, 7135-37 So. Ashland Ave., tel. ST 3-0926.

Mr. A. Tamkevičius, 7241 S. Troy St., tel. WA 5-6326.

Detroit, Mich.

Mrs. B. Keblaitienė, 5523 Webb Ave., tel. WE 4-4866;

Mr. V. Pauža, gražios prekybos įmonės "Neringa" savininkas, 1906 25th Street, tel. TA 6-7134; buto tel. VE 5-0787.

Mr. J. Pilka, 13609 Pinehurst, tel. WE 4-5352;

Mr. K. J. Semaška, 8031 Kellog Ave.;

Mr. A. Valuckas, 183 Minnesota, East., tel. TU 3-3642.

Kiti Kontesto dalyviai yra iš šių vietovių:

Aurora, Ill.

Mrs. E. Daugent, 907 Mason Ave, tel. 67507.

Brooklyn, N. Y.

Mr. A. Žilinskas, 741 McDonough St.

Cicero, Ill.

Mr. K. P. Deveikis, 1330 S. 49th Avenue.

Cleveland, Ohio

Mr. J. Armonas, 1567 E. 117 Street, tel. RA 1-4092.

Mr. Jonas Leonas, 8205 Kosciuszko Ave.

Lawrence, Mass.

Mr. M. Stakionis, 29 Monmouth Street.

Los Angeles, Calif.

Mr. K. G. Urnežis, 732 So. Amalia Ave., tel. AN 0293.

Miami, Fla.

Mr. C. K. Braze, 4325 S .W. 13 Street, tel. 48-5300.

Omaha, Nebr.

Mr. J. Cicėnas, 3421 X Street.

Pittsburgh, Pa.

Mr. J. Taoras, 3301 Slope St. Jis dirba kartu su Mr. S. Bakanu, 421 Forbes St., Bridgeville, Pa.

Racine, Wisc.

Mr. St. Mockus, 2022—16th Street.

Rochester, N. Y.

Mr. Alex Beresnevičius, naujai įsteigtos gražios prekybos įmonės "Tulip Variety Store" savininkas, 573 Hudson Ave., tel. HAmilton 1096, buto HAmilton 7156.

Rockford, Ill.

Mr. J. Bacevičius, 615 Maple Street.

Scottville, Mich.

Mr. V. Phillips, Rt. 1, Box 595.

KANADOJE:

Hamilton, Ont.

Mr. Kl. Prielgauskas, 232 Hughson St., N.

Montreal, Que.

Mr. St. Paulauskas, 24, Leblanc E. St.;

Mr. P. Petronis, 5822 Verdun Avenue.

Toronto, Ont.

Mr. J. Novogrodskas, 708 Windermere Ave.

Winnipeg, Man.

Mr. K. Beniušis, 561 Sargent Avenue.

Daugiau Kontesto dalyvių

Kontestan užsirašiusių sąrašas yra nemažas, bet aišku, kad jie nesugebės aplankyti visų lietuvių ir pasiūlyti jiems mūsų dienraščio — NAUJIENŲ. Reikia, kad jų skaičius mažiausiai padvigubėtų. Ypatingai svarbu, kad atsišauktų iš tų lietuvių kolonijų, kur dar niekas nėra Konteste užsiregistravęs.

Laiko ligi Kontesto pabaigos yra daug. Dar galima pasiekti gražių rezultatų. Šiame skyriuje yra Kontesto dalyviams paskirtų dovanų sąrašas. Ne tiek yra svarbi pati dovanos vertė, kiek tai, kad toji dovana visą laiką primins ne tik pačiam dalyviui, bet ir jo pažįstamiems bei draugams, kad jis pasiaukojo bendram labui, kad jis brangina visuomeniškus reikalus. Tai rodys gražų sektiną pavyzdį kitiems.

Kontestan stojimo reikalu kreipkitės **NAUJIENŲ** Administracijon.

Ir tai neatidėliokime nė vienai dienai. Juo anksčiau pradėsime, tuo geresnių rezultatų Konteste pasieksime.

Kas Konteste pirmauja?

Praėjusį kartą buvome davę sąrašą, nurodydami kurioje vietoje kuris Kontesto dalyvis randasi. Šį kartą tas sąrašas žymiai pasikeitė.

Kazys P. Deveikis, kuris iš Antano Narbuto paveržęs pirmą vietą, atėmė iš čikagiečių pirmavimą, ir toliau tebesilaiko tvirtai I-jė vietoje. Po jo seka **Antanas Narbutas.** Bet jam jau sudaro labai rimtą pavojų **Vladas Pauža** iš Detroito, kuris per vieną savaitę iš 5—6 vietos, pralenkęs prieš jį stovėjusias Oną Sudeikienę, Verą Jelgą ir Joną Armoną, užėmė trečią vietą ir visiškai arti prisiartino prie Antano Narbuto. Ketvirtoje vietoje yra **Ona Sudeikienė.** Penktoje vietoje atsistojo **Jonas Preikšaitis,** kuris per savaitę laiko jon atkopė iš vienuoliktos vietos. Šeštoje vietoje yra **Ona Dovgin** ir septintoje — **B. Keblaitienė.**

Toliau seka John Armonas, Andrius Valuckas, Juozas A. Alikonis, J. Bacevičius, K. J. Semaška, F. Daugent, Jonas Talalas, M. Stakionis, A. Žilinskas, K. G. Urniežis, C. K. Braze, Chas. Beniušis, J. Janulaitis ir kiti.

Intensyvinkime savo darbą

Dienos, kad ir pamažu, bet slenka. Kiekviena praleista diena trumpina Kontesto laiką. Dėl to, jau nebegalime perdaug atsidėti tuo, kad dar daug laiko yra ir savo užsibrėžtą darbą suspėsime atlikti. Jei ilgiau delsime, gerų rezultatų vargu pasieksime. Dėl to, mūsų paskutinis šūkis turi būti: **neatidėliokime rytdienai to, ką šiandien galime atlikti.**

Praėjusį kartą minėjome, kad kiekvienas, truputį pasitempęs, gali Konteste užimti geresnę vietą. Gyvi pavyzdžiai rodo, kad neklydome. Pasikeitimai pirmosiose vietose tą tiesą akyvaizdžiai įrodo. Ir tai nėra taip sunku. Teko kalbėtis ir su Pauža ir su Preikšaičiu. Abu sako, kad ypatingų pastangų jiems nereikėjo padėti. Prisiėjo tik pakalbinti vieną kitą sutiktą lietuvį, pasiūlyti jam užsiprenumeruoti NAUJIENAS, ir daugiau nieko. O į rezultatus, kaip matome, tuoj atsiliepė.

Proga gauti naujų skaitytojų

Praėjusį kartą mes minėjome, pasiremdami pirmaujančių kontestantų patyrimu, kad **naują skaitytoją galima lengviau gauti tik asmeniškai su juo pasikalbėjus.** Juo toliau, juo labiau matome, kad tai yra geležinė tiesa.

Po Naujų Metų prasidėjo visa eilė įvairių lietuviškų pobūvių, bankietų ir kitokių parengimų bei susirinkimų, kuriuose galima nemažai žmonių sutikti ir jiems NAUJIENAS pasiūlyti. Būtinai reikia pakalbinti naujuosius ateivius, kurių tarpe dar labai daug naujų prenumeratorių galime gauti. Žodžiu, reikia išnaudoti kiekvieną progą, o pamatysime, kokių gražių rezultatų pasieksime.

Juozas Skorubskas,
Knotesto Vedėjas

* * *

Rašo Mrs. F. Daugent

Jau buvau maniusi Konteste nedalyvauti. Bet kai pamačiau pavardes seniau dalyvavusių ir naujų kontestantų, nebegalėjau iškęsti neužsiregistravusi. Kad Kontestan neateičiau tuščiomis rankomis, užėjau pas vieną kitą savos apylinkės lietuvį ir pasiūliau NAUJIENAS. Nė vienas neatsisakė. Aplankiau ir savo gerus draugus Sepavichius, 242 5th Street, Aurora, kurie yra seni NAUJIENŲ skaitytojai. Tai labai graži ir pavyzdinga šeima. Gražiai išaugino ir į aukštuosius mokslus išleido savo 2 sūnus ir 2 dukteris. Aplankiau ir Susan Kotchkiss, 752 Culumbia St. Jos dukrelė užsakė jai metams Naujienas, kaip švenčių dovaną.

Be to, man dar pasižadėjo pagelbėti Kontestui gauti daugiau naujų skaitytojų. Labai didelis ačiū už pasižadėjimą mane remti.

Taip pat visus kitus lietuvius maloniai prašau Naujienų užsiprenumeravimo reikalu kreiptis į mane.

F. Daugent,
907 Mason Ave., Aurora. Ill.
Tel. 67507.

VIENA ŠIŲ DOVANŲ BUS JŪSŲ

NAUJIENŲ 40 METŲ JUBILIEJINIO KONTESTO DALYVIAMS yra paskirtos šios dovanos:

I-jo laipsnio — $500.00 GRYNAIS PINIGAIS.

II-jo laipsnio — $340.00 vertės TELEVIZIJOS APARATAS, gaunamas iš Jos. F. Budrik, Inc.

III-jo laipsnio — $300.00 vertės DEEPFREEZER, gaunamas iš Progress Furniture Co.

IV-jo laipsnio — $220.00 vertės ŠALDYTUVAS, gaunamas iš Roosevelt Furniture Co.

V-jo laipsnio — $125.00 vertės RADIO APARATAS, gaunamas iš Jos. F. Budrik, Inc.

VI-jo laipsnio — $100.00 GRYNAIS PINIGAIS.

VII-jo laipsnio — $83.95 vertės LIFETIME STAINLESS STEEL tridugnių be vandens virti PUODŲ KOMPLEKTAS (Beginners Set), gaunamas iš J. Skorubsko.

VIII-jo laipsnio — $50.00 vertės CYMA šveicariškas vyriškas arba moteriškas RANKINIS LAIKRODIS, gaunamas iš J. Karvelio.

IX-jo laipsnio — $20,00 GRYNAIS PINIGAIS.

X-jo laipsnio — $10.00 GRYNAIS PINIGAIS.

Bet kurią išvardintą dovaną gaus kiekvienas, kuris tik pasieks jai gauti reikalingą laipsnį. Jei keli kontesto dalyviai pasieks tą patį laipsnį, **kiekvienas jų gaus to laipsnio dovaną.**

Su visomis firmomis, iš kurių dovanos gaunamos, yra susitarta, kad, jei kas nenorės imti jam priklausančios dovanos, jam bus leista pasirinkti už tą sumą kitų dalykų. **Taigi, kiekvienas galės gauti tai, kas jam labiausiai reikalinga.**

Visos daiktinės dovanos bus pačių naujausių modelių.

Norimam laipsniui pasiekti ir norimai dovanai gauti reikia tik surinkti atitinkamą skaičių naujų prenumeratorų. Daugiau nieko. Ankščiau pradėjęs rinkti, kiekvienas surinks daugiau prenumeratorių ir gaus vertingesnę dovaną. Dėl to, neatidėliojant reikia kreiptis NAUJIENŲ Administracijon ir registruotis Kontesto dalyviu.

ALICE STEPHENS
ANSAMBLIO

DRAMATIZUOTŲ DAINŲ KONCERTAS

1954 METŲ VASARIO MĖN.

7 diena

Maria High School

6700 South California Ave.

Bilietų kainos: $2.50—$2.00—$1.50

—o—

Visos sėdynės rezervuotos

NUGRIMZDĘS DVARAS - - - -
Stasio Šimkaus
gražioji baladė

Dainuoja Alice Stephens Ansamblis su garsiuoju Vilniaus Operos Rigoletto ir žymiuoju solistu, dabartiniu Šv. Jurgio parapijos vargonininku Baritonu VLADU BALTRUŠAIČIU

Režisuoja: ALICE STEPHENS
Akompanuoja: GENEVIEVE ALEKSIŪNAS
Prie vargonų: LEONARDAS ŠIMUTIS

Jei keliatės į kitą butą ar miestą, esu pasiruošęs saugiai ir tvarkingai pervežti daiktus

Ilgų metų patyrimas, pigus ir sąžiningas patarnavimas

JUOZAS NAUJOKAITIS

6819 So. Rockwell St. WAlbrook 5-9209

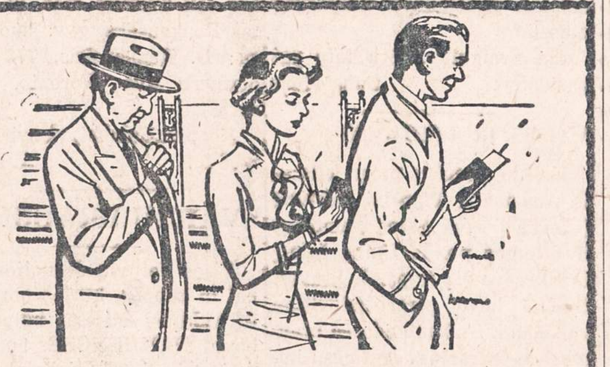

UŽEIKITE KIEKVIENĄ ALGOS DIENĄ!

Tiktai tie tikrai laimi taupymo programoje, kurie reguliariai pas mus ateina ir pasideda sutaupas savo apdraustose sąskaitose. Jūs taip pat laimėsite atidarydami taupymo sąskaitą ir taupydami reguliariai. Pabandykite tai tuojau. 3 procentai mokami nuo mėnesio 1 dienos už tas sutaupas, kurios į naujas ar jau turimas sąskaitas įnešamos ligi mėnesio 10 dienos.

UNIVERSAL SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted Street Chicago 8, Ill.

Telefonas: HAymarket 1-2028

VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais ir penktadieniais nuo 9 ryto iki 4 val. vakaro. Ketvirtadieniais nuo 9 ryto iki 8 vakaro. Trečiadieniais uždaryta. Šeštad. nuo 9 val. ryto iki 3 val. po pietų.

Taupyk Tvirčiausioj Amerikos Įstaigoj

STANDARD FEDERAL turtas virš $44,000,000.00
Atsargos Fondas virš $3,451,000.00

STANDARD FEDERAL yra Federal Savings and Loan Insurance Corp. ir Federal Home Loan Bank System narys.

Įstaigos valandos: Kasdien nuo 9 val. ryto iki 4 val. po pietų. Ketvirtadieniais nuo 9 val. ryto iki 8 val. vakaro. Trečiadieniais visai neatidaroma.

JUSTIN MACKIEWICH, President and Manager

STANDARD FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO
4192 ARCHER AVE., CHICAGO 32
PHONE: VIrginia 7-1141

LIETUVIŠKA ĮSTAIGA

SAFETY OF YOUR SAVINGS

CRANE Savings & LOAN ASS'N

INSURED UP TO $10,000

3% on Savings

2555 West 47th Str. CHICAGO 32, ILL. LAF. 5-1083

B. R. PIETKIEWICZ PRES.

"Naujienose" galima gauti šias knygas

ĮVAIRIOS KNYGOS

Prof. Vaclovas Biržiška. Senųjų lietuviškų knygų istorija, I dalis. 208 psl. kietais apdarais $3.00
Minkštais apdarais $2.00

Vincas Krėvė Mickevičius—Mūsų garsiojo rašytojo 70 m. sukakčiai paminėti knyga. Knygoje įdėta rašytojo biografija, jo darbų vertinimas ir du jo paties kūriniai: "Pasaukimo valanda" ir "Pagunda". 188 puslapių $2.00

Dan Kuraitis — Atsiminimai. 208 psl. $2.00

Juozas Švaistas — Petras Širvokas. Lietuvių pasakų motyvais. 228 psl. $2.75

Gyvieji numirėliai — Trijų veiksmų komedija. $1.00

Vargšas Ladas — Dviejų veiksmų komedija. 1952 m. Naujienų leidinys. Kaina $1.00

Audra giedroje. Trijų veiksmų komedija $1.00

Dr. P. Jonikas. Lietuvių kalbos istorija. Gražiai įrišta į kietus viršelius. 256 didesnio formato psl. $3.00

Dr. P. Jonikas, Gimtojo žodžio baruose. Bendrinės kalbos patarimai ir paaiškinimai. Chicago, 1952 m. $1.50

Vinco Kudirkos raštai. 488 psl., įrišta į kietus viršelius $5.00

Prosper Mėrimėe. Kolomba. Romanas. 222 psl. $2.25

W. S. Reymont. Kaimiečiai, I dalis. Romanas. 352 ps. $3.00

W. S. Reymont. Kaimiečiai, II dalis. Romanas. 384 psl. $3.00

W. S. Reymont. Kaimiečiai, III dalis. Romanas. 472 psl. $3.50

W. S. Reymont. Kaimiečiai, IV dalis. Romanas. 392 psl. $3.50

Jeronimas Cicėnas. Vilnius tarp audrų. 568 psl. $5.00

L. Pirandello. Pirmoji naktis. Novelės. 124 psl. $1.50

Prosper Merimee. Kolomba. Romanas. 222 psl. $2.25

Lietuvių Archyvas. Bolševizmo metai. 438 psl. $3.00

Pulgis Andriušis. Anoj pusėj ežero. Lyrinės apysakos. 102 psl. $1.50

Vinco Kudirkos raštai. 488 psl. Kietais gražiais apdarais. $5.00

Francois Mauriac, 1952 m. Nobelio premijos laureatas. Gimdytoja. Romanas. 134 psl. $1.75

Francois Mauriac. Gyvačių lizdas. Romanas. 282 psl. $2.00

Juozas Grušas. Fabučiavimas. Novelės. 156 psl. $1.50

Adomas Mickevičius — Konradas Valenrodas. Istorinė apysaka. 98 psl. $1.50

Casey Deveikis—The Eager Beave Regiment. 410 psl., didelio formato, gražiuose viršeliuose. $7.50

Antanas Škėma — Šventoji Inga. Novelės. 226 psl. $2.50

P. Kesiunas — Tarp žalsvų palapinių. Romanas. 292 psl. $3.00

Česlovas Grincevičius — Vidurnakčio vargonai. Neįtikėtinos istorijos 134 psl. $1.50

August Gailit — Tomas Nipernadis. Pagarsėjusio estų rašytojo romanas. 316 psl. $2.50

Povilas Gaučys — Pietų kryžiaus padangėje. Pietų Amerikos žymesniųjų rašytojų novelių rinkinys. 480 psl. $4.50

R. Spalis — Gatvės berniukų nuotykiai. Apysaka jaunimui ir senimui. 508 psl., gražiai įrišta. $5.00

R. Spalis — Didžiosios atgailos. Novelės. 354 psl. $3.50

Ignas Šeinius — Raudonasis tvanas. 328 psl. $3.50

Ignas Šeinius—Kuprelis. 162 psl. Gražiai įrišta $2.00

Jurgis Savickas — Šventoji Lietuva. Romanas. 248 puslapių, gražiai įrišta. $3.00

Vytautas Alantas — Pragaro po Švaistės. Romanas. 434 psl., gražiai įrišta. $3.50

J. Petruitis — Laisvę ginant. Atsiminimai iš kovų su bolševikais ir bermontininkais. 200 psl. $2.00

Frank Lavinskas ir A. J. Banišauskas — Angliakasių atsiminimai. Trys dalys vienoje knygoje. Viso 528 psl. $2.00

B. Stundžia — Buriavimas ir jūrininkystė. Daug naudingų nurodymų vandens sporto mėgėjams. 126 psl. $2.00

Šatrijos Ragana — Seneme dvare. Apysaka. III leidimas. 176 psl. $2.00

Axel Munthe—San Michele knyga, I dalis, 328 psl. Parduodama tik kartu su II-ja dalimi! $2.50

Axel Munthe—San Michele knyga, II dalis, 312 psl. Parduodama ir atskirai. $2.50

Upton Sinclair — Raistas. Pagarsėjusi amerikiečio rašytojo apysaka apie lietuvių gyvenimą. 356 puslapių. $2.00

Anicetas Simutis — Pasaulio Lietuvių Žinynas. Informacijų apie visą pasaulio lietuvius, jų organizacijas ir profesionalus bei biznierius knyga. 366 puslapių $5.00

P. Abelkis — Žemaičių Krikštas. Istorinis romanas. 422 psl. ... $3.50

Marius Katiliškis — Užuovėja. Apysakų romanas. 362 psl. $3.50

Jurgis Jankus — Paklydę Paukščiai. Romanas. I dalis. 172 psl. $2.20

Jurgis Jankus — Paklydę Paukščiai. Romanas. II dalis. 225 psl. $2.60

Nelė Mazalaitė — Mėnuo, vadinamas medaus. Romanas. 220 psl. $2.50

Liudas Dovydėnas — Per Klausučių Ūlytėlę. Apysaka. 176 psl. $2.20

Dr. J. Balys. Lietuvių Tautosakos skaitymai, I-ji dalis. Išleido "Patria" $3.00

Jurgis Savickis. Raudoni batukai. 134 psl. $1.50

Landsbergis-Mėkai — Lėtas. Antroji proza. Gabija, 1951 m. $1.25

Jonas Balys. Tautosakos Lobynas, I-II dalis $3.00

A. Vilainis. Žemaičių Žemėje. Reportažai iš kelionių Lietuvoje. Chicago, 1952 m., 132 psl. $1.50

Jurgis Gliauda. Namai ant Smėlio. Chicago, 1952 m., 221 psl. $2.00

Juozas Grišmanauskas. Tolimieji Kvadratai, New York 1952 m., 192 psl. $2.00

Žvejo įdomūs pasakojimai iš bolševikų okupuotos Lietuvos.

Andrius Mironas, 40 populiarių dainų. Šlagerių tekstai, dainuoti su šokių orkestrais. ..... Kaina 75c.

M. Gudelis. Lietuviai gynė savo miškus. Įdomiai aprašytos kovos 1905 Suvalkijoje su caro valdžios paskirtais miškininkais $2.00

Dr. K. Grinius. Atsiminimai ir mintys. Daug įdomios medžiagos iš d-ro K. Griniaus gyvenimo dar caristinėje Lietuvoje $2.00

Nelė Mazalaitė. Gintariniai vartai $2.00

A. Garmus. Nemuno pakrantėmis. Atsiminimai iš senos caristinės Lietuvos prie Nemuno $1.25

Juozas Švaistas. Paskutinį kartą tave klausiu. Romanas. Liūdo Vismanto laida $1.50

P. Tulpė. Kalnų dvasia. Freiburgas, 1946 m. 206 psl. $1.50

P. Tulpė. Tilto sargas. P. Abelkio leidykla, 151 psl. $1.50

Arthur Koestler. Nulis ir begalybė. Romanas. Tuebingen, 1948, $1.25

A. Vaičiūlaitis. Kur Bakūžė Samanota $2.00

A. Vaičiulaitis. Valentina $2.00

A. Lalis lietuviškai angliškas ir angliškai lietuviškas žodynas. Minkštais aptaisais $12.00

Tas pats kietais aptaisais $14.00

Vilius Pėteraitis. Lietuviškai angliškas žodynas. 580 psl Kietais apdarais $5.00

Vilius Pėteraitis. Mažasis lietuviškai-angliškas žodynas (su tartimi). 420 psl. Kietais apdarais $2.00

Lietuvių Kalbos Vadovas. Tartis, rašyba, kirčiavimas, kalbos dalykai, žodynas. 1950 m. $4.50

Alg. Margeris. Čikagos Šešėliai. Žiaurios tikrovės vaizdai, 1952 m. 316 puslapių $3.00

Alg. Margeris — Šliuptarniai, Amerikos lietuvių tautinio ir kultūrinio atgimimo laikų įstorinis romanas. 652 psl., įrištas $3.00

Vytis spalvotas didelio formato 50c

Alg. Margeris — Širdies Rūmai. Romanas. 450 psl. $4.00

Paer Lagerkvist. Barabas, (1951 metais Nobelio premiją laimėjusi knyga), 212 psl. Kaina $2.25

Žemaitės raštai. Karės metu. Lietuvos Šelpimo Fondo leidinys, So. Boston, Mass. "Keleivio" spauda, 1917 m., 126 psl. $1.00

Jonas Gailius. Kartūvės. Išleido "Rūta" 104 psl. $1.00

Guy De Maupassant. Moters širdis. Romanas. 268 psl. $2.60

Maupassant — Karoliai. 228 psl. $2.50

Maupassant — Karoliai. 228 psl. $2.50

L. Dovydėnas—Broliai Domeikos 260 psl. Premijuotas romanas $2.50

I. Simonaitytė — Aukštųjų Šimonių Likimas. 438 psl. premijuotas romanas $3.50

Roman Rolland — Petras ir Liucija, 112 psl. romanas. Autorius yra Nobelio premijos laureatas. $1.20

Lazdynų Pelėda — Motulė Paviliojo. Iliustruota, 43 psl. $0.60

Dr. J. Basanavičius — Lietuviškos Pasakos, I dalis, 280 psl., gražiai įrišta $3.00

Dr. J. Basanavičius. Lietuviškos pasakos, II dalis. 336 psl. $3.00

Dr. J. Basanavičius — Iš gyvenimo vėlių bei velnių. 388 puslapių, gražiai įrišta. $3.50

Juozas Švaistas — Aukso Kirvis. 224 psl. Lietuvių pasakų motyvais. $2.50

Kazys Borūta — Baltaragio Malūnas 256 psl. iliustruota apys. $2.50

Dr. A. J. Karalius. Lyties mokslas. 394 psl. $7.00

Dr. A. L. Graičunas. Sveikata. 340 psl. $2.00

D. P. Chantepie de la Saussaye. Tikėjimų istorija $10.00

Didysis Sapnininkas. Sapnų reikšmių paaiškinimai. 186 psl. $1.50

"Keleivio" kalendorius 1953 m. su tautiškais ir bažnytiniais vardais. Be to, jame yra daug įvairios medžiagos apie Lietuvą ir įvairių pasiskaitymų. 96 psl. ..... 50c.

J. Grabau-Grabauskas. Kelias į pasisekimą. 146 psl. $2.00

Halina Mačiulytė-Daugirdienė. Taupioji virėja. 290 valgių receptų. Įvairūs paaiškinimai apie valgio gaminimą. $2.00

Visas čia išvardintas knygas galima pirkti asmeniškai "NAUJIENŲ" Administracijoje, 1739 So. Halsted Street, Chicago 8, Ill. arba užsisakyti paštu, prisiunčiant money orderį arba čekį užsakomų knygų sumai pridėjus po 10 centų už kiekvieną knygą persiuntimo išlaidoms. Money orderius arba čekius reikia siųsti šiuo adresu:

"NAUJIENOS"

1739 So. Halsted Street Chicago 8, Illinois

Skaitykite "N-nas"

GARSINKITĖS "NAUJIENOSE"

IŠ LIETUVIŲ GYVENIMO

Iš meno parodos atgarsių

Neseniai buvusi dailininkų meno paroda Chicagoje, Liet. Auditorijoje, paskleidė daug pasigėrėjimo, meninio pasigrožėjimo — į kultūrinį gyvenimą įnešė gyvumo. Lietuvių visuomenė gana gausiai į šią parodą atsilankė, palyginti su anksčiau buvusiomis parodomis, nupirko gana daug paveikslų. Chicagos lietuvių spauda pačią parodą ir visuomenės šiltus atsiliepimus plačiai aprašė. Gaunasi įspūdis, kad šiai parodai jau nieko ir netrūko. Tačiau logiškai mintijant, reikia pasakyti, pripažinti tiesą, kad pasaulyje nėra nieko visiškai užbaigto, išbaigto — absoliučiai tobulo. Tarp gero yra blogo ir atvirkščiai.

Tad jeigu buvo plačiai pasakyta, kas buvo padaryta, pasiekta, tebūna leista pasisakyti ir ko trūko.

Akinantį trūkumą pastebėjo meno parodos uždarymo akto vadovė — Z. Juškevičienė. Gal ji savo šios minties pareiškimu p. dailininkams suteikė ir nevisai malonią staigmeną, bet reikia pasakyti, kad ji pasigedo to, ko ir daugumas patriotinės minties lietuvių pasigenda.

Z. Juškevičienė pasidžiaugė Lietuvos gamtovaizdžių gausumu parodoje ir, atsiprašiusi p. dailininkus, pareiškė apgailestavimą, kad dailininkų kūriniuose pasigendama garbingų Lietuvos istorijos momentų, pvz.: Vytautas Didysis girdo savo žirgą Juodosiose jūrose, kunigaikštis Algirdas beldžiasi į Maskvos vartus ir t.t. Atkreipė p. dailininkų dėmesį į tai, kad garbingą Lietuvos praeitį ryškinti ir kelti reikalauja ypač mūsų jaunimo auklėjimo reikalas. Tikslu žadinti mūsų jaunimo patriotinius jausmus, ugdyti jaunimo žygiškumo dvasią, o svetimiesiems parodyti seną ir garbingą Lietuvos valstybės praeitį.

Jei mūsų meno kūrėjai į tokias ir panašias pastabas atkreips rimtą dėmesį, tai lietuviškas menas alsuos pilna lietuviška dvasia ir mūsų menininkai, reikia manyti, tokiu būdu suras platų kelią į lietuviškąją visuomenę — susilauks reikiamos pagarbos r paramos iš visuomenės pusės.

Šia proga tenka pastebėti, kad vietoje šios p. Z. Juškevičienės rimtos pastabėlės p. dailininkams, į jos lūpas vieno dienraščio buvo įspaustos svetimos mintys, nieko bendro neturinčios su šiu pasakymu. Tokiu atveju tenka pasakyti, kad nesiskaitymas su teisybės principu pažeidžia spaudos etiką ir užgauna skaitytoją. Tikrai, pasidaro nejauku, kai vieną girdi, o kitą skaitai spaudoje... **D. Dalyvis**

Nauja nekilnojamojo turto įstaiga

Tuojau po Naujų Metų Brigton parko apylinkėje (4409 So. Fairfield Ave.) atsidarė nauja lietuviška nekilnojamojo turto (Real Estate) įstaiga. Įstaigos vedėja yra p. Ona Kavaliūnienė, Vilniaus universiteto diplomuota teisininkė. Prieš trejus metus atvykusi su šeima iš Europos, dirbo Chicagoj fabrikuos ir Cook County ligoninėj. Praėjusių metų gale išlaikė valstybinius Real Estate pardavėjo egzaminus, o po to netrukus ir Real Estate Broker egzaminus, ir taip įsigijo teisę vesti nekilnojamojo turto įstaigą. Kartu patarnaujama visuomenei užpildant pajamų mokesčių (income tax) pareiškimus.

Sveikintina mūsų žmonių iniciatyva prasimušti į savarankišką profesinį darbą šiame krašte. P. O. Kavaliūnienė yra antroji lietuvė moteris, išlaikiusi šios srities egzaminus. Linkėtina sėkmės. **A.**

Naujoji "Perkūnas" valdyba

Gruodžio mėn. 20 d. Lietuvių Auditorijoje įvyko metinis Sp. Kl. Perkūno narių susirinkimas.

Susirinkimą atidarė klubo pirmininkas p. L. Kriaučiūnas, pakvesdamas susirinkimą vesti p. E. Vengenską ir sekretoriauti p. J. Mockaitę.

Klubo pirmininkas bendrais bruožais atpasakojo klubo metinę veiklą. Klubas metų būvyje pasiekė naujų laimėjimų sporto srityje. Ypač buvo iškelti laimėjimai, pasiekti per III žaidynes Chicagoje(kur klubas laimėjo: tinklinyje I v., futbole I v., krepšinyje II v. ir lengvojoj atletikoj (skaičiuojant taškais) II v. Baigdamas padėkojo visiems prisidėjusiems prie klubo savo materialine parama.

Klubo finansų reikalais pranešimą padarė p. A. Kikilas. Renkant slaptu balsavimu, į naują valdybą įėjo ir pareigomis pasiskirstė: pirmininkas — A. Kikilas, vicepirm. — I. Grina, sekretorius — B. Puodžiukaitienė, kasininkas — A. Mykolėnas ir reikalų vedėjas — L. Kriaučiūnas.

Susirinkimui baigiantis, buvo išdalinti užsilikę III žaidynių diplomai ir parodytas tų pat žaidynių filmas.

Ruošia vakarą

Š. m. sausio mėn. 30 d., šeštadienį, Lietuvių Auditorijoje Sp. Kl. "Perkūnas" ruošia didžiulį šokių vakarą su įvairiom staigmenom. Šokiams gros B. Pakšto orkestras. Visi perkūniečių bičiuliai kviečiami atsilankyti. **L.**

Elenos Šimkaus 1 metų mirties sukaktuvės

Sausio 3 d. Lietuvių Tautinėse Kapinėse 1:30 val. popiet susirinko gražus būrelis giminių ir draugų prie Elenos kapo pareikšti jai vienerių metų mirties sukaktuvių gailestį ir pagarbą.

Velionė Elena Šimkus mirė 1952 m. sausio 2 d. ir sausio 6 d. buvo iškilmingai palaidota šiose kapinėse.

Ji buvo gimusi ir augusi Lietuvoje. Atvykusi čia, į Ameriką, išgyveno 20 metų su viršum. Mirdama paliko liūdintį savo mylimą vyrą Antaną, seserį Zuzaną, švogerį St. Gestarą ir daug kitų giminių ir draugų. Ji buvo sulaukusi 43 metų amžiaus. Savo gyvenime pasižymėjo visuomeninėje veikloje, priklausydama įžymioms lietuvių draugijoms ir organizacijoms.

Prie jos kapo visi dalyvavusieji reiškė savo pagarbą ir velionės atminimui nulenkė savo galvas, klausėsi atitinkamos muzikos kūrinių, kuri per kapinių garsintuvus skambėjo L. T. Kapinėse.

Po šios liūdnos valandos visi susirinkusieji buvo paprašyti pas velionies sesutę ir švogerį p.p. Gestarius pietų, kur dalyvavusieji dėkingai ir rimtai baigė šių liūdnų sukaktuvių darbotvarkę.

AK

Dveji metai nuo P. Tamošausko mirties

Jau dveji metai sukako, kaip mirė gen. Pr. Tamošauskas. Iš tremties buvo atvykęs į Californiją, bet neilgai jam čia teteko džiaugtis saulėtąja gamta, nes vos po keleto mėnesių ir mirė.

Lietuvą paliko, kaip ir visi tremtiniai. Kelionėje žuvo žmona ir sūnus nuo bombų. Palikus vienam po šių pergyvenimų, jam pasidarė dar sunkiau; tas sutrumpino jo amžių.

Velionies pusbrolis S. Tverijonas gyvena Chicagoje.

S. M. T.

Iš Chicagos klubų

Gruodžio 19 d. "Naujienose" žvalgas rašo atsitiktinai nugirdęs Joniškiečių klubo susirinkime vykusius karštus ginčus su raudonaisiais. Tie raudonieji verti Lenino mokiniai, jau puikiai išmokę meluoti ir apgaudinėti, jeigu tas jiems yra naudinga...

Svarbiausias jiems tikslas yra pasigrobti visais būdais į savo rankas klubų kasas ir jų pinigais lopyti savo skylėtas kišenes. O tų kišenių yra įvairių ir nemažai. Štai keletas: "Mildos" svetainė, Andriulio ir Prūseikos deportacijos bylos ir pagaliau American Committee for Protection of Foreign Born to Repeal the Walter McCarran Law and Defend its Victims.

O kas gi tie tokie "victims"? Tai visi tie, kurie savo ištikimybę yra prisiekę bolševikams. Kiekvienas žinome, kas tas McCarran įstatymas yra. Jeigu jį ir pasisektų, pritraukus prie jo panaikinimo didelį neapsižiūrėjusių žmonių skaičių, panaikinti, tai karui iškilus tas įstatymas vėl bus atstatytas galion ir tada visi, kas jo panaikinimą bus rėmę, turės būti uždaryti į koncentracijos kempes. Tai pravartu žinoti visiems klubų, kuriuose raudonieji stengiasi įsigalėti, nariams.

Dabar kiek apie pastangas pagrobti kitus klubus.

Raudonieji yra drausmingi, nors jų yra tik maža saujelė. Jie visada susirenka iš visų pakampių į susirinkimus. Gi kiti nariai žiūri į savo klubų reikalus pro pirštus, nesilanko į susirinkimus, nesidomi kas ten darosi.

Gruodžio pabaigoje įvyksta vieno klubo susirinkimas. Susirenka apie 50—60 narių. Bet raudonieji sutraukia visas jėgas, kurioms vadovauja net trys "generolai": vienas iš Cicero, vienas iš Bridgeporto ir trečias iš Brighton Parko. Seną pirmininką, kuris tą klubą prieš 2 metus suorganizavo ir pastatė ant kojų, išboksavo. Dabar jie faktiškai perima klubo valdymą. Sekretorė viena prieš kelis mažai tegalės reikšti. Žinoma, tuoj prasidės bandymas pirkti "raudonąsias plytas" klubo pinigais. Girdėti teko, kad buvęs pirmininkas turįs dar kažkokių priemonių prieš klubo pinigų supilimą į prakiurusias raudonas kišenes, bet būtų daug geriau, jeigu sąmoningi klubo nariai nebūtų davę progos raudonųjų apetitams sužadinti.

Bėda yra ne tik su tuo klubu bet ir nemažai kitų. Net visoje Amerikoje, tame laisvės ir teisingumo ąžuole, sėdi po jo žaliais lapais pasislėpę raudoni vorai ir pina voratinklius, stengdamiesi prisigaudyti neapdairių muselių.

Čia žvalgui vertėtų taip pat pasidairyti. **Daug žinąs**

VAIŠĖS IR VESTUVĖS

Kalėdų švenčių proga Juozas ir Anastazija Plankiai pakvietė į sevčius savo gerus kaimynus ir draugus pp. P. Unikų šeimą iš Harvey, Ill., ir pp. J. Stukus. Svečiai buvo gerai lietuviškai vaišinami. Stukas atsinešė brangios importuotos degtinės, kurios, sako liko po sūnaus "milijonieriškų" vestuvių, kurios šiame laikraštyje buvo aprašytos. Šia proga atsiprašau, kad per neapsižiūrėjimą smulkiau jos nebuvo aprašytos. Be jau ten minėtų dalyvių, vestuvėse dar dalyvavo artimi kaimynai: Dr. I. E. Makaras su žmona, p. A. Plankienė su sūnum ir Petras Kazimieras, apdraudos kompanijos veikėjas.

Rep. Rietavo Žemaitis

SUSIRINKIMŲ IR PARENGIMŲ

PRANEŠIMAI

UTENOS APSKRITIES DRAUGIŠKO KLUBO metinis susirinkimas įvyks antradienį, sausio 12 d., 7:30 val. vakaro Wingeliausko svet., 4500 South Talman Ave. —K. Kazlauskas, sekr.

SKAUDI NELAIMĖ

Niekas nežinome savo ateities — savo likimo. Lygiai visus tyko įvairios nelaimės. Žmogus keliesi rytą, atsisveikinęs su šeima išeini į darbą, bet ar sveikas grįši — niekas nesame tikras. O tų nelaimių labai dažnai ir labai skaudžių pasitaiko. O ypač jos dažnos pas neprityrusius naujuosius imigrantus. Va, kad ir šitoji, kuri neseniai ištiko mūsų tautietį Joną Pelanį, Brazilijoje, į kur jį paskutiniojo karo audra nubloškė.

Žmogus grįžo naktį namo; užlėkė ant jo automobilis; pertrenkė ant žemės ir, palikęs jį be sąmonės gulėti, nulėkė. Tik išaušus rytui jį policija surado ir pakėlė nuo gatvės. Pagalba buvo suteikta per vėlai ir todėl reikėjo amputuoti koją net virš kelio. Argi begali būti skaudiažu? Nelaimingasis buvo ilgą laiką bedarbis ir todėl nei apdraudimo nei sutaupų neturėjo. Neturi kuo už ligoninę užsimokėti, nei iš jos išėjęs iš ko pradėti gyvenimą. O darbo gauti, tokiame sveikatos stovy esant, neįmanoma. Net šiurpas pereina kūną apie tai pagalvojus...

J. Pelanis yra nevedęs ir ne tik jokių giminių Brazilijoje neturi, bet ir visi jo draugai, su kuriais jis į tą šalį nuvyko, jau išemigravo kitur, todėl visai nėra kas juo pasirūpina.

Jonas Pelanis Lietuvoje tarnavo Lietūky. Buvo mašinų dalių krautuvės vedėjas. Ir kas iš kooperatininkų jo nepažįsta? Kam su juo teko kokį nors reikalą turėti, manau, visi jį prisimename, kaip stropų tarnautoją, gerą žmogų ir puikų draugą.

Patarlė sako, kad tik nelaimės ištiktas gali tikrą draugą atpažinti, todėl dabar kaip tik gera proga yra pasirodyti, kurie mes nešiaudiniai draugai jo esame. Pranešdamas apie šią nelaimę, kviečiu visus buv. Lietuvos kooperatininkus, o ypač Lietūkio bendradarbius, pasiųsti mielajam Jonui Pelaniui po užuojautos laišką, įdedant į jį pagal išgalę ir materialės pagalbos, kad jis, išėjęs iš ligoninės, turėtų iš ko pradėti labai, labai vargingą gyvenimą.

J. Pelanis dar tebeguli ligoninėj, Rio de Janeiro m., kurio adreso neturiu. Jis gyveno vienoje liet. šeimoje šiuo adresu: Jonas Pelanis, rua Vista Alegre, 33-c/2 Rio de Janeiro, Brasil.

Šiuo adresu galima jam registruotus laiškus pasiųsti. Pinigų jo vardu nepatartina siųsti, nes jis jų, gulėdamas ligoninėje, negalės iš banko atsiimti. Kas norėtų jam daugiau pinigų nusiųsti ir smulkesnių žinių apie jį gauti, tam mielai patarnaus buv. lietūkiečiai St. Jeseliūnas, su juo Brazilijoje gyvenęs, o dabar jau Toronte esąs, ir Donatas Renkausaks, gyv. šiuo adresu: D. Renkauskas, 776 Windermere Ave., Toronto, Canada.

Kooperatininkai, vienybėje galybė... **A. Šernas**

SVARBU DRAUGIJOM

Visos lietuvių draugijos, klubai ir kuopos, kurios nori, kad jų valdybų adresai būtų skelbiami NAUJIENOSE, tuojau turi atsiųsti naujai išrinktų pareigūnų sąrašą, tikslius jų adresus bei telefonų numerius. Senų adresų NAUJIENOS nespausdins.

—NAUJIENŲ Adm.

Atsiuntė $342 studentams

Lietuvos generalinis konsulas New Yorke Jonas Budrys perdavė į Chicagą surinktų iš įvairių New Yorko pavienių lietuvių ir organizacijų $342 Studentų Šalpos Fondui.

Konsului p. J. Budriui ir New Yorko aukavusiai visuomenei šiam kilniam tikslui priklauso didelis įvertinimas. (x)

Povas kelią pastojo

Naujųjų Metų švenčių proga, kaip dera, aplankėme visą eilę savo pažįstamų ir pasukome į J. ir U. Žukauskų ūkį Palos Heights, Ill.

Iš vieškelio pasukus į kiemą, Žukauskų povas ištiesė savo mėlyną uodegą skersai kelią.

— Geriau, kaip katinas būtų kelią perbėgęs, — sakau žmonai.

— Tu vis su savo burtais, — prieštaravo ji.

— Štyš, tu, iš po kojų! — Žukauskienė pavarė povą į šalį. — Gerai, kad neužmiršote mūsų adreso. Eikite į vidų!

— Kad ir lauke taip šilta, kaip pavasarį, — sakau.

— Medžiai dar nesprogsta. Viduj sūrio, sviesto turiu, — ragino mus prie stalo.

— Kad kviečiate, tai gerai. Bet ką daugiau žinote, ką veikiate žiemos metu? — paklausiau.

— Brolyti, — pradėjo nekalbus J. Žukauskas, — Darbo netrūksta. Stogą dengiame, tvoras taisome, dažome, karves, vištas ir kitus gyvulius reikia prižiūrėti. Nežiūrėsi, neturėsi. Vis bėk ir bėk...

— Kai dirbate, tai ir turite.

— Turime, turime, bet kad turtui niekad galo nėra. Negi nusineši, — patvirtino ponia Žukauskienė.

— Kokius javus sėsite šiais metais? — paklausiau.

— Apie tai dar anksti galvoti. Pamatysime vėliau. Bet pažiūrėkite, ką aš dabar auginu savo šiltnamy. Matote, krapai žaliuoją, citrinos vienos žydi, kitas galima skinti. Ot, prašau, kokia didelė, tiktai dar žalia. Bus jų ir daugiau. Čia olejandros, Kalifornijos rožės, šilutės, Floridos rododendra ir daug kitų gėlių.

Ponia Žukauskienė išrodė savo gėlyną, į kurį įeiti reikia pro spalvoto stiklo duris. O jau tų statulų, statulaičių ir statulyčių pas ją netrūksta. Vienai tokiai "Venerai" ponas Mosgers nulaužtą kojytę "sugydė", atseit, naują padirbo, kad nei pažinti negalima.

Kai raudonas saulės kamuolys slėpėsi už lygumų, p. Žukauskas pradėjo dairytis "barnės" pusėn.

— Ar tik nesirengiate runkelių skaldyti kiaulėms? — tariau.

— Pasakysiu, brolyti, kad beveik metro ilgumo ir 15 svarų buroką, reikia ant ožių pasidėjus piuklu piauti, — sako Žukauskas.

— Na, tai piaukite, o mes Jums netrukdysime. Laimingų Naujųjų Metų! **Šepetys**

"NAUJIENAS" SKAITO VISŲ SROVIŲ ŽMONĖS: DARBININKAI, BIZNIERIAI, PROFESIONALAI, DVASININKAI, VALSTYBININKAI, MOKSLININKAI. JIE ŽINO, KAD NAUJIENOS PADUODA TEISINGIAUSIAS ŽINIAS IR GERIAUSIUS RASTUS

JONAS KASULIS
Gyveno 841 West 33rd St.

Mirė 1954 m. sausio 8 d. 7:40 val. vakaro, sulaukęs 61 metų amžiaus. Gimęs Lietuvoj, Kauno apskr., Jurbarko parap., Kalnėnų kaime. Amerikoj išgyveno 40 metų.

Paliko nuliūdę trys pusseserės: Mary Paulikaitis, Anna Mount, Eva Krauzas; pusbrolis August Gavėnaitis, gyv. Toronto, Canada, ir kiti giminės.

Kūnas pašarvotas Antano M. Phillips koplyčioj, 3307 So. Lituanica Ave.

Antradienį, sausio 12 dieną, 1:00 val. popiet bus lydimas iš koplyčios į Concordia kapines.

Visi a. a. Jono Kasulio giminės, draugai ir pažįstami nuoširdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvėse ir suteikti jam paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą.

Nuliūdę lieka:
Pusseserės, Pusbrolis, kiti Giminės.

Laidot. Direkt. Antanas M. Phillips, tel. YArds 7-3401.

URBA Gėlės Mylintiems, Vestuvėms, Banketams, Laidotuvėms, Papuošimams.
GĖLININKAS
4180 ARCHER AVENUE
Tel.: LA 3-5800 arba LA 3-5870

GUŽAUSKŲ
BEVERLY HILLS GĖLINYČIA
Gražiausios gėlės dėl vestuvių, banketų, laidotuvėms ir dėl kitų visokių papuošimų.
6901 SO. WENTWORTH AVE.
Telef.: ST 3-2454 ir HU 3-2224

LOVEIKIS Siunčiam Gėles Telegramu į Visas Pasaulio Dalis
KVIETKININKAS
Gėles Vestuvėms, Banketams ir Pagrabams.
3316 S. Halsted St. YArds 7-7308

GĖLININKAS
(PUTRAMENTAS)
Linksmumo ar liūdesio valandoje Gražiausios Gėlės ir Vainikai. Reikale pašaukite: atvyksim į jūsų namus su vainikų paveikslais išsirinkti
ROY. R. PETRO (Putramentas)
5519 So. Harlem Avenue
POrtsmouth 7-9020

LIŪDĖSIO VALANDOJ
Šaukite
MAŽEIKA & EVANS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
6845 So. Western Ave. Air Conditioned Chapel and
REpublic 7-8600-8601 Parking Facilities.
Tiems, kurie gyvena kitose miesto dalyse rausime koplyčią arčiau jusų namų

A. PETKUS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
6812 So. Western Avenue
1410 South 50th Avenue
CICERO, ILL.
TELEFONAI:
GRovehill 6-0142 • HEmlock 4-2644 • TOwnhall 3-2109
KOPLYČIOS VISOSE MIESTO DALYSE

John F. Eudeikis
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA
AMBULANCE DIENĄ IR NAKTĮ
4605-07 SO. HERMITAGE AVE.
Tel.: YArds 7-1741 ir BIshop 7-9481
4330-34 SO. CALIFORNIA AVE.
Telefonas LAfayette 3-0440
Mūsų radio programos šeštadieniais 9:15 ryto iš WGES 1390 kil.
MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI Chicagos Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos
AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENĄ IR NAKTĮ
★
TURIME KOPLYČIAS VISOSE MIESTO DALYSE

ALFRED VASAITIS-VANCE
1446 S. 50th AVE., CICERO, ILL. Tel. OLympic 2-1003

J. LIULEVIČIUS
4348 S. CALIFORNIA AVE. Phone LAfayette 3-3572

GEORGE F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. TEL YArds 7-1138-1139

P. J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET Phone YArds 7-1911

LEONARDAS A. EZERSKIS
1646 W. 46th STREET Phone YArds 7-0781

STEPONAS C. LACHAWICZ
2314 W. 23rd PLACE 10756 S. MICHIGAN AVE.
VIrginia 7-6672 PUllman 5-1270

LEONARD BUKAUSKAS
10821 S. MICHIGAN AVE. Phone COmmodore 4-2228

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 LITUANICA AVE. Phone YArds 7-3401

PETRAS P. GURSKIS
659 WEST 18th STREET Phone SEeley 3-5711

GARSINKITĖS "NAUJIENOSE"

J. PRONSKUS

BŪTIES PASLAPTYS

TREČIOJI SERIJA

(Tęsinys)

"Kita klaida yra sakyti, kad psichiniai reiškiniai galimi tik tam tikru laiku ir tam tikroje vietoje, k. a. mediumų namuose ir iš anksto nustatytu laiku. Turiu tik pasakyti, kad su labai mažomis išimtimis daug šimtų faktų, kuriuos čia noriu paliudyti, įvyko mano paties namuose, mano nustatytu laiku ir sąlygomis, kuriomis jokių kad ir paparsčiausių instrumentų pavartojimas nebuvo įmanomas.

"Trečia klaida yra, kad esą mediumas pats pasirenkąs savo seansams ratelį iš savo draugų ir bendrininkų. Tą klaidingą nuomonę taip pat atrėmęs, prof. Crookes sako: Aš parinkdavau ratelį iš savo paties draugų, įtraukdamas net labiausiai užkietėjusius netikėlius, ir bendrai nustatydavau savo griežtas sąlygas, kuriomis joks triukas negalėtų pasireikšti.

"Kaip sakiau, tamsa nėra būtina, tačiau yra faktas, kad jei jėga yra silpna, tai ryški šviesa trukdo kai kurių reiškinių veiksmus. Mr. Home turimoji jėga yra pakankamai stipri atlaikyti šviesos neigiamai įtakai, tad jis pats visuomet yra priešingas tamsai per savo seansus. Turėjau daug progų išbandyti skirtingų šaltinių bei spalvų šviesas, k. a. saulės šviesą, dienos prieblandą, mėnesieną, dujų, lempos ir žvakių šviesą, elektros šviesą iš vakuum vamzdelių, geltoną šviesą ir t.t. Atrodo, kad trukdančios šviesos yra tos, kurios randasi spektro kraštutiniame gale.

"Dabar pereinu prie kai kurių reiškinių klasifikacijos, pradedant paprastais ir pereinant prie labiau sudėtingų... Mano skaitytojai prašomi atminti, kad su mažomis išimtimis specialiai suminėtų atvejų, visi tie reiškiniai vyko mano paties namuose, šviesoje ir šalia mediumo tik mano privatiems draugams dalyvaujant". (Žemiau Sir William Crookes pateikia į dvyliką klasių sugrupuotus asmeniškai stebėtus ir tirtus psichinius reiškinius):

I Klasė

Sunkių daiktų judėjimas

"Tai yra pati paprasčiausioji pastebėtų reiškinių forma. Ji įvairuoja nuo kambario ir jame esančių daiktų vibracijos (virpėjimo) iki faktiško sunkių daiktų aukštyn iškilimo, kai ant tų daiktų uždedamos rankos. Atsakymas yra, kad jei žmonės rankomis paliečia daiktą, tai, suprantama, jis juda, reiškia rankos jį arba stumia arba traukia arba aukštyn kelia; aš patikrinau eksperimentais, kad daugeliu atvejų tai nėra taip; tačiau aš pats tos klasės reiškiniams neskiriu didesnės reikšmės ir juos tik suminiu, kaip įžangą į kitus daiktų judėjimus, vykstančius be prisilietimo.

"Tie judėjimai, ir tą pat galiu pasakyti apie bet kokius kitus reiškinius, bendrai yra palydimi keisto šalto oro, kartais virstančio tikru vėju. Buvo atsitikimų, kada popierįaus lakštai buvo nupučiami ir termometras nukrisdavo keliais laipsniais žemyn. Kai kuriais atvejais nepastebėdavau jokio oro srovenimo, bet šaltis pasidarydavo toks žymus, apie kokį galima gauti supratimą tik laikant rankas per kelis colius nuo ledo.

II Klasė

Garsų reiškiniai

"Kai kuriais atvejais per savo bandymus girdėdavau švelnučius tiksenimus, lyg su adatos galeliu; tai vėl aštrių garsų kaskadas, lyg indukcijos vielai pilnai veikiant; sproginėjimus ore; skambius metalinius daužymus, čerškimus, lyg frikciją mašinai veikiant; garsus panašius į braižymus, paukščių čiulbėjimus, ir t.t.

"Tie garsai reiškiasi kone su kiekvienu mediumu, kiekvienam jų turint savo ypatingumą; jie labiau įvairūs Mr. Home dalyvaujant, tačiau nė vieno dar nesutikau, kas tuo atveju galėtų susilyginti su Miss Kate Fox. Per keletą mėnesių aš turėjau apsčiai progos tirti įvairius reiškinius, vykstančius Miss Fox akivaizdoje, ir ypatingai tuos garsų reiškinius. Su mediumais paprastai reikia atlaikyti formalų seansą, kol bet kas pasigirsta, bet Miss Fox atveju, atrodo, kad jai užtenka tik padėti ranką ant kokio daikto, kaip garsus dunksterėjimas pasigirsta, kartais girdimas net per kelis tolimesnius kambarius... Be to, faktiškas rankomis lietimas nėra reikalingas; girdėjau tuos garsus kylant iš grindų, iš sienų ir t.t., kai mediumo rankos ir kojos būdavo laikomos, kai ji stovėdavo ant kėdės, kai ji būdavo pakabinta supuoklėje į palubes, kai ji buvo uždaryta vielos narve ir kai ji apalpusi gulėjo ant sofos. Esu girdėjęs garsus harmonicon stikle, jautęs juos ant savo peties ir iš po savo rankų. Garsai sklido iš popieriaus lapo, paverto ant siūlo, kurio galai buvo laikomi rankų pirštais.

"Čia kyla pirmas svarbus klausimas: Ar tie judėjimai ir garsai yra vykdomi protaujančių būtybių (inteligencijos)? Pačioje bandymų pradžioje jau buvo įmatoma, kad tie fenomenai nėra tik aklos jėgos reiškiniai, bet yra susieti ar net valdomi tam tikros inteligencijos; sakysim, garsai, apie kuriuos čia minėjau, būdavo pakartojami tik ar tiek kartų, jie būdavo garsesni ar silpnesni ir pasigirsdavo įvairiose vietose pagal pareikalavimą, ir pagal "susitartą" ženklų kodą tais garsais buvo atsakoma į klausimus, duodami pranešimai su didesniu ar mažesniu tikslumu.

Tiems reiškiniams vadovaujanti inteligencija kartais yra žymiai žemesnio išsilavinimo už mediumą, kartais elgiasi visiškai priešingai mediumo norui; žinau atvejus, kada tos inteligencijos patyčiomis klaidino, ir po to garsų ženklais skatino eksperimentus pakartoti. Kartais ta inteligencija būna tokios rūšies, kad verčia daryti išvadą, jog ji nepaeina iš seanse dalyvavusių asmenų."

III Klasė

Kūnų svorio kitimas

Apie tai autorius sakosi jau rašęs kitame specialiame straipsnyje, tad čia nebekartoja.

IV Klasė

Sunkių daiktų judėjimai atstu nuo mediumo

"Įvykiai, kai buvo judinami sunkūs daiktai, tokie kaip stalai, kėdės, sofos ir tp., kai mediumas jų nė nepaliečia, yra labai gausūs. Čia suminėsiu tik keletą ryškesnių. Mano paties kėdė buvo apsukta aplink, kai mano kojos buvo pakeltos nuo grindų. Visi dalyvavę matė kėdę lėtai atslenkant prie stalo, kitu atveju fotelis atslinko prie mūsų, sėdėjusių savo kėdėse ir man pareikalavus vėl nuslinko atgal per kokias 3 pėdas. Per tris vakarus iš eilės staliukas lėtai perslinko išilgai kambario, sąlygomis taip surėdytomis, kad nebeliktų vietos mažiausiam įtarimui.

"Turėjau keletą tokių bandymų pakartojimą, dalyvaujant kviestiems Dialektinės Draugijos nariams, tai yra sunkių stalų judėjimas pilnoje šviesoje, kėdžių atsisukimas prieš stalą užpakaliais, svečiams klupsčia tupint ant tų kėdžių, rankas laikant ant kėdžių atkalčių, nepaliečiant stalo."

V Klasė

Stalų ir kėdžių pakilimas rankomis neliečiant

"Paprastai pastebima: Kodėl tik stalai ir kėdės? Į tai atsakysiu tik tiek, kad gyvenamuose kambariuose tai yra pirmas ir paskutinis baldas, gi tos inteligencijos ar kas jos bebūtų, dažniausiai imasi tokių daiktų, kurie "po ranka" pasitaiko. Penkiais atvejais sunkus valgomasis stalas buvo pakilęs per pusantros pėdos nuo grindų ir tai ypatingomis sūlygomis, kur jokie triukai nebuvo galimi. Kitu atveju stalas pakilo nuo grindų pilnoje šviesoje, kai aš pats laikiau mediumo rankas ir kojas."

(Bus daugiau)

Naujienetis pataria savo draugui užsirašyti NAUJIENAS.

NESUGAIŠK BRANGAUS DARBOLAIKIO DEL PEČIU GĖLOS

Greitai palengvinkite įkyrų nugaros raumenų skausmą vartodami Johnson's Back Plaster — beveik taip kaip nešiodami šildančią paduškėlę. Plasteris atveda šildantį gaivinantį kraują skaudančią vietą, sustiprina pailsusius raumenis. Gaunamas visose aptiekose.

Lietuvių Krautuvėj didelis pasirinkimas

Baldai, šaldytuvai, pečiai, skalbiamos mašinos, lovos, matrasai, kilimai, radijo, televizijos setai, baldai vaikučiams.

ŽEMOS KAINOS
LENGVI IŠMOKĖJIMAI
TUOJAU PRISTATOMA

Baldai pagal užsakymą.

ROOSEVELT FURNITURE CO., INC.
2310 W. ROOSEVELT ROAD Tel.: SEeley 3-4711
Krautuvė atidaryta sekmadieniais nuo 11 ik 4:30

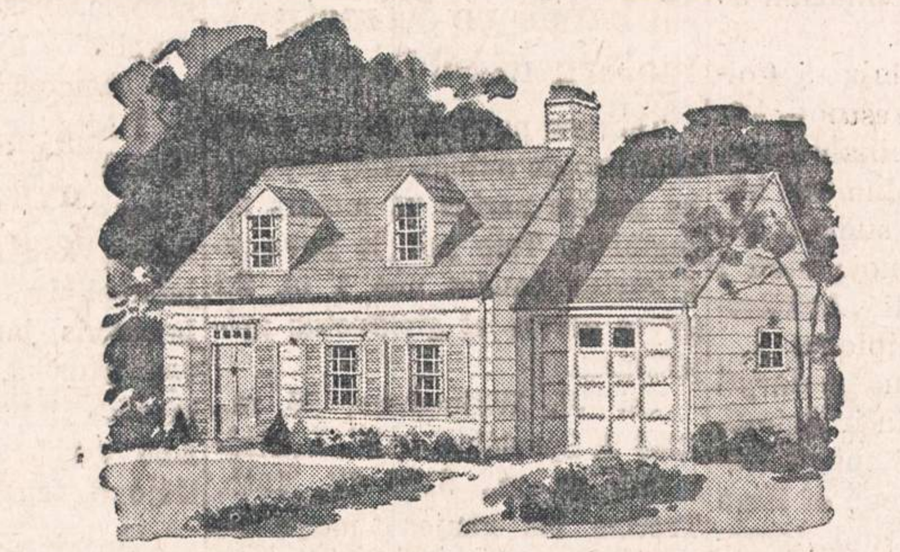

WHICH ONE DO YOU WANT?

you can have your dream house—this easy way!

A dream? Not at all. Thousands of people with modest incomes have been able to save the down payment, or the whole price, of the home of their dreams —because they invested in U. S. Savings Bonds on the Payroll Savings Plan where they work.

You, too, can accumulate enough money for the down payment on a home. Or enough for your children's college education or a retirement income. *And by saving only a few dollars a week, too.*

The answer is that you save *systematically* on the Payroll Savings Plan. All *you* have to do is tell your pay office how much you've decided to save each payday (it can be as little as a couple of dollars). After that your money is saved *for* you, *before* you get your salary. Then each time enough has accumulated, it is invested in a Bond, and the Bond turned over to you.

And remember—your U. S. Savings Bonds now will bring you an average of 3% interest, compounded semiannually, *for 19 years and 8 months*. That's why the money you put into Bonds now *grows* to such a surprisingly big sum.

Why don't you start—today? Sign, where you work, for the Payroll Savings Plan. Or, if you're self-employed, join the Bond-A-Month Plan, at your bank.

The U.S. Government does not pay for this advertisement. The Treasury Department thanks, for their patriotic donation, the Advertising Council and

NAUJIENOS
1739 So. Halsted Street, Chicago 8, Illinois

C. L. D. D.

Tel. VIrginia 7-6583
DR. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2201 West 22nd Street
Valandos: nuo 1—3 ir 7—8
Serėdomis ir nedėliomis uždaryta.
Subatomis nuo 1—3.
Rez. 3241 WEST 66th PLACE
Phone: REpublic 7-7868

Ofiso Tel.: Virginia 7-0036
Rezidencijos: BEverly 8-8244
DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4157 Archer Avenue
Ofiso valandos:
Nuo 2—4 ir nuo 6—8:30 val. vakaro.
Šeštadieniais nuo 2 iki 4 po pietų.
Trečiadieniais pagal sutartį.

DR. STRIKOL
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4645 So. Ashland Avenue
Ofiso valandos: nuo 2-4 ir 6—8;
Ser., Subat. ir Nedėl. tik susitarus
Ofiso Telefonas: YArds 7-4787
Namų Telefonas PRospect 6-1930
Jei neatsiliepa viršutiniai telefonai,
Šaukite MIdway 3-0001

DR. C. Z. VEZEL'IS
DANTISTAS
4645 SO. ASHLAND AVE.
Telefonas: YArds 7-2246
Valandos nuo 9 iki 8 val. vakaro
Seredoj pagal sutartį

DR. BRUNO J. ZUBRICK'AS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2951 WEST 63rd STREET
(netoli Sacramento Ave.)
Valandos: 2—4 po pietų ir 7—9 vak
trečiad. ir sekmad. pagal susitarimą
Telefonas HEmlock 4-7899
Namų Tel. HIlltop 5-2557

KITI LIETUVIAI DAKTARAI

DR. JUZE AGLINSKAS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
Vaikų ir Moterų Ligos
5159 SO. DAMEN AVENUE
Medicine and Surgery Building
Valandos: Pirm. ir treč. 10-4, antr. ir penkt. 10-1 ir 6-9, šeštad. 10-12.
Ofiso: PR 6-7800; namų TR 4-1765

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
CHICAGO, ILL.
Telefonai:
Ofisas: HEmlock 4-5849
Rezidencija: HEmlock 4-2324
OFISO VALANDOS:
Pirmad., Ketvirt. ir Penktadienį nuo 1-4 ir 7-9, Antrad. nuo 1-5, Trečiad. ir Šeštadienį tiktai susitarus.

Tel. ofiso: VI 7-0600; rez.: VI 7-7303
DR. BR. GAIŽIUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4055 ARCHER AVENUE
(Kampas Archer ir California Ave.)
VAL.: 2—4 po pietų ir 6—9 vakare, išskyrus sekmadienius.

DR. R. GELŽAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2705 WEST NORTH AVENUE
(įėjimas šalia Crystal teatro)
Val.: pirm., antr., ketvirt. ir penkt. nuo 6 iki 8 val. vakaro.
Kitu metu pagal susitarimą.
Telefonas TA 9-9331, neatsiliepus skambinti TA 9-2733

Telef. ofiso: LAfayette 3-1707
Rez.: FIllmore 3-8614 (Maywood, Ill.)
DR. S. GEŠTAUTAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Spec. širdies, vidaus ir vaikų ligos.
4055 SO. ARCHER AVE.
(kampas Archer ir California Ave.)
Valandos: kasdien 2-4 ir 6-8 po pietų.

Rez. telef.: STewart 3-4511
Ofiso telef.: YArds 7-1166
DR. J. GUDAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
756 W. 35th Street
Kampas Halsted ir 35-tos gatvės.
Valandos: 1-4 p. p. ir 6:30-8:30 val. kasdien. Trečiadieniais uždaryta.
Šeštadieniais nuo 1 iki 4 po pietų.

DR. A. JENKINS
PHYSICIAN AND SURGEON
(Lietuvis Gydytojas)
2500 WEST 63rd STREET
Ofiso val.: kasdien nuo 2—4 po pietų ir 7:30—9 vakaro.
Trečiad. ir šeštad. uždaryta.
Ofiso Tel.: PRospect 6-3838
Rezid. Tel.: REpublic 7-9199

GRovehill 6-1595
Dr. Aldona A. Juska
AKIŲ LIGŲ SPECIALISTĖ
IR PRITAIKO AKINIUS
Valandos: 9-12, 7-9 pagal susitarimą,
Išskyrus trečiadienius ir šeštadienius.
2422 W. Marquette Rd.

Tel. ofiso GR 6-4322. Rez. HI 5-2626
DR. JOSEPH W. KADZEWICK
(LIETUVIS)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Priėmimo valandos tik susitarus: nuo 2 iki 4 v. p. p. ir nuo 7 iki 9 vak., išskyrus trečiadienius.
MANOR MEDICAL ARTS BLDG
6400 South Kedzie Ave.

Dr. Raymond Kastys
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Drauge su DR. MACE GAZDA
MEDICAL & SURGERY BLDG.
5159 SO. DAMEN AVENUE
Tel.: PRospect 6-7800
Priėmimo valandos: pirm., treč., ketv., penkt. — 10-1 val. p. p. Pirm., ketv. 4-7 v. v. Trečiad., penkt. 6-9 val. vak.
Šeštadieniais pagal susitarimą.

Ofiso ir buto tel.: OLympic 2-1381
DR. F. V. KAUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1336 SO. 49th COURT, CICERO
PRIĖMIMO VALANDOS: Kasdien 10-12 val. ryte ir 5-8 val. vakare.
Šeštadieniais 10-2 ir 4-6.
Butas: 1832 So. 49th Court, Cicero.

Dr. A. Valis - Labokas
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Spec. Moterų Ligos
3267 SO. HALSTED STREET
Telefonas: DAnube 6-1125
Valandos: 1-4 ir 6-8 vakaro.
Šeštadieniais 1-4 val. popiet.

Telef.: Ofiso ir buto OLympic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1435 So. 49th Ct., Cicero, Ill.
Kasdien 1—3 val. ir 6—8 val. vakaro.
Šeštadieniais 12—2 val. ir 3—5 v. v.
Butas 1604 So. 49th Ave., Cicero, Ill.

Ofiso telefonas: LAfayette 3-3210
Jei neatsiliepia šaukit KEdzie 3-2868
Dr. Emily V. KRUKAS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
4146 So. Archer Avenue
Val.: kasdien po pietų nuo 12—2:30
Daily afternoons
Vakarais: pirm., antrad., ketvirtad 6—8:30. Trečiadieniais tik susitarus

Telefonai: ofiso GRovehill 6-5399
rezid.: PRospect 6-4732
DR. A. MACIŪNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2423 WEST 63rd STREET
(kampas 63rd ir Artesian)
Ofiso val.: 2-4 ir 6-8 v. p. p. kasdien
Trečiadieniais uždaryta
Šeštadieniais nuo 2-4 val.

HUdson 3-2096 Res.: CE 3-2821
DR. JOHN MOCKUS
DANTISTAS
7550 So. Halsted Street
Valandos pagal susitarimą nuo 1 iki 4 ir nuo 6 iki 8.
Trečiadieniais uždaryta.

DR. EDWARD B. MURAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
OFISAS:
2750 WEST 71st STREET
(prie California Ave.)
Valandos pagal susitarimą.
Ofiso telefonas: GRovehill 6-1321
Jei neatsiliepia VIncennes 6-3900

DR. CONSTANCE O'BRITIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2408 WEST 63rd STREET
Tel.: HEmlock 4-5524
Hours by appointment only

DR. J. A. PAUKŠTYS
DANTŲ GYDYTOJAS
4253 Archer Avenue
(Whipple St., — įėjimas)
Valandos: 10—12, 2—6, 7—9
Trečiad. ir sekm. tik pagal susitarimą
tel.: Office: LAfayette 3-4949
Residence: CEdarcrest 3-7786

Dr. Fl. Tallat-Kelpša
Dr. E. Tallat-Kelpša
GYDYTOJAI IR CHIRURGAI
MARQUETTE PARKO OFISAS:
2656 WEST 63rd STREET
(kampas Washtenaw ir 63rd St.)
Val.: Pirm., Penkt. 5-8; Antr., Ketv. 6-8:30, Šeštad. 3-5. Trečiad. uždaryta.
Telef.: PRospect 6-8548.
Cicero ofisas: 5002 West 16th Street.
Val.: Pirm., Treč., Penktad. 6-8:30; Antr., Ketvirt. 5-8:30. Šeštad. 11-1.
Telef.: TOwnhall 3-0959.
Namų telef.: ROckwell 2-2387.
Kitu laiku tik susitarus.

Telefonai: ofiso CLiffside 4-0253
Rezidencijos: YArds 7-6388
DR. A. Z. ŠAULYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
4645 S. ASHLAND AVE. (kmb. 211)
Pirm., Antr., Ketv. ir Penktad. 6:30—8:30 val. vak. Šeštadienį 2—4 v. p. p.

DR. V. P. TUMASONIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Spec. chirurginės ligos.
Ofiso telef.: HEmlock 4-2123
6255 SO. WESTERN AVENUE
Rezid. telef.: PRospect 6-8484
Val.: 2-4 ir 6-8 vak. Šešt. tik 2-4 p. p.
Neturi valandų trečiadienį ir sekmad.

Telef.: ofiso—YArds 7-3526
Rezid.—YArds 7-7410
DR. JONAS VALAITIS
Gydytojas ir Chirurgas
4038 SO. ARCHER AVENUE
Valandos: Kasdien nuo 6:30 iki 8:30.
Šeštadieniais nuo 4 iki 6.

Tel.: ofiso PRospect 6-9400
Rezidencijos: HEmlock 4-3851
Dr. Ona Vaškevičius
(VAŠKEVIČIŪTĖ)
GYDYTOJA - CHIRURGĖ
6560 S. WESTERN AVE.
Val.: kasdien nuo 1-3 p. p. ir nuo 6-8 val. vak.; šeštad. 1-4 po pietų; trečiad ir kitu laiku tik susitarus.

Tel.: ofiso VI 2-1581, rez. VI 2-0742
DR. V. VILEIŠIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
802 WEST 31st STREET
(kampas Halsted ir 31-os gatvių)
Priėmimo valandos: 2-4 ir 6-8 val.
Šeštadieniais 2-4 val. po pietų.
Sekmadieniais uždaryta.

KITATAUČIAI GYDYTOJAI

DR. CHARLES SEGAL
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4740 SO. ASHLAND AVE.
(2-ras aukštas)
Ofiso telefonas: YArds 7-0554
Jei neatsiliepia šaukite:
Rez. telef.: MIdway 3-2880
OFISO VALANDOS:
Nuo 10 iki 12 val. ryto, nuo 2 iki 4 val. po pietų ir nuo 7 iki 8:30 vak.

PERKRAUSTYMAI (MOVING)
Perkraustau baldus ir kitus daiktus vietoje ir iš tolimesnių distancijų.
Turiu naują didelį sunkvežimį (truck) ir apdraudas (insurance) pervežamiems daiktams.
Patarnauju pigiai ir sąžiningai.
Kostas Eidukonis
6930 SO. TALMAN AVE.
Tel. GROVEHILL 6-7096
CHICAGO 29, ILL.

LIETUVIAI AKIŲ GYDYTOJAI

DR. G. SERNER
25 metų patyrimas
Tel. YArds 7-1829

Pritaiko Akinius
Kreivas Akis
Ištaiso.
Ofisas ir Akinių Dirbtuvė
756 WEST 35th STREET
Valandos: nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 8
Trečiadieniais tik susitarus.
Šeštadieniais nuo 10 iki 3 v. popiet

DR. KAZIMIERAS
MICHEL

Optometristas - Orthophistas
4654 SO. ASHLAND AVE.
Praneša savo pacientams, kad jis išvyko į Phoenix, Arizona. Ten pasiliks 2 mėnesius pasilsėti ir tvarkyti reikalus savosios Turistų Stovyklos adresu
9239 CAVE CREEK ROAD
SUNNYSLOPE, PHOENIX, ARIZONA
Jis sugrįš į savo kabinetą apie vasario 12 dieną.

DR. R. P. LUTKUS
LIETUVIS OPTOMETRISTAS
Egzaminuoja akis ir pritaiko akinius, pakeičia stiklus ir rėmus.
Val.: kasdien nuo 6:30 iki 9 val. Šešt nuo 10 ryto iki 4 p. p. Treč. uždaryta
7013 SO. WESTERN AVE.
Tel. WAlbrook 5-4353

DR. S. VAITUSH, Opt.

Palengvins akių įtempimą, kuris esti priežastimi galvos skaudėjimo, svaigimo arba aptemimo, nervuotumo, skaudėjimo, akių karščio. Atitaisau trumparegystę ir toliregystę. Prirengiu teisingai akinius. Visuose atsitikimuose egzaminavimai daroma su elektra, parodančia mažiausias klaidas. Speciali atyda kreipiama į mokyklos vaikus.
VALANDOS:
Nuo 10:30 ryto iki 7:00 vakaro.
Šeštadieniais iki 6 val. vakaro.
Trečiadienį ir sekmadienį uždaryta
4712 S. ASHLAND AVE.
YArds 7-1373

Dr. Ant. Rudokas, O. D.
tikrina akis, pritaiko akinius, keičia stiklus ir rėmus.
Telefonas: YArds 7-7381
Priima: Vakarais nuo 6 ir 9 val.
Šeštad. nuo 10 ryto iki 4 po pietų.
Treč. ir sekmad. pagal susitarimą.
4701 S. DAMEN AVE., Chicago, Ill.

PRAMONINIŲ NAMŲ UŽLAIKYMAS
813 WEST 35th STREET
"Tuck-pointing". Garu nuvalymas.
Mūrijimas. Išorinis dažymas.
Pilnai apdrausta.
Apie langus aplipdymas.
24 val. telefonu patarnavimas.
Veltui apskaičiavimas.
Virginia 7-4087—YArds 7-2641

Savininkai didesnių ir mažesnių gyvenamų namų arba biznio pastatų, duokite atlikti
DARBUS GERAI!
MES ESAM "FORMICA TOP" INSTALIACIJŲ SPECIALISTAI
Vandentekio ir Kanalizacijos Kontraktoriai.
Gyvenamų ir biznio pastatų darbas.
APSKAIČIAVIMAS DYKAI
Skambinti
TRIANGLE 4-6173
RADCLIFFE 3-3498
Mes turime leidimus, draudimą ir užstatus. Darbas atliekamas pagal F. H. A. planus.
HENRY EVANS
PLUMBING & HEATING
Lietuvių firma

RAMUNĖS

Mes gavome didelį siuntinį šviežių Ramunių žiedų iš Hungarijos, ir dabar yra visiem proga Ramunių gauti pas mus. Hungarijos Ramunės taip pat geros, kaip ir Lietuvos Ramunės, ir taip pat medum kvepia, turi malonų skonį, sveikas ir gardus gėrimas. Ramunės geros skilviui, gerai inkstams (kidneys). Jeigu esi nuvargęs, sušalęs gerk Ramunių arbatą, ir kada piktas, nusiminęs irgi gerk Ramunių. Prisiųsk mums $2.50, o mes pasiųsime jums visą svarą Ramunių; į Kanadą $2.75.
ALEXANDER'S CO.
414 BROADWAY
SOUTH BOSTON 27, MASS.

SOPHIE BARCUS
RADIJO VALANDA
Iš Stoties W. G. E. S.
1390 kilocycles
Kasdien: Pirmadienį iki Penktadienio nuo 8:45 iki 9:30 ryto. Šeštadieniais nuo 8:30 iki 9:30 ryto.
Ir kas Pirmadienį nuo 7:00 iki 8:00 valandos vakaro.
Sekmadienį, 8:30—9:30 val. ryto iš stoties WOPA, 1490 kilocycles.
Tel. HEmlock 4-2413
7121 SO. ROCKWELL ST.
Chicago 29, Illinois

Kas skaito, rašo — "Naujienas" išsirašo.

MŪSŲ MOKYKLA

ILINOJAUS LIETUVIŲ MOKYTOJŲ SĄJUNGOS PEDAGOGINIS SKYRIUS
Redaguoja Klevas Girvilas, 5208 So. Morgan St., tel. BOulevard 8-8611.

Nr. 36. CHICAGO, ILLINOIS 1954.I.9.

MOKYTOJŲ SĄJUNGOS VEIKLA

Pagrindiniai organizacijos tikslai

Pirmiausias ir svarbiausias reikalas mokytojams organizuotis buvo ne kas kita, kaip reikalas sutelkti pedagogines ir auklėjamąsias jėgas lietuviškojo mokymo dalykui organizuoti, jam vykdyti ir to mokymo darbui išlaikyti. Kadangi parapijinės lietuvių mokyklos buvo suprantamos kaip lietuvybės židiniai, tai mokytojų sąjungos atstovams ir teko pirmių pirmaiusia į jas kreiptis, mėginant pažinti tų mokyklų programos pobūdį, mokymo tvarką ir, tarp visa kita, lietuvybės dalykų dėstymą. Pradžioje buvo patirta labai liūdnų reiškinių, patirta nemalonių įspūdžių, bet organizuota ir dvasinga mokytojų jėga, turinti tikrą paramą aiškesnio nusistatymo šeimų, kurių atstovai mokyklų mokinių tėvų komitetuose turėjo didelės įtakos, prasiveržė pro visas kliūtis ir pasiekė to, kad lietuvybės dalykai yra visose mokyklose deramai respektuojami (sustabdyta Gražinos keitimas į Barborą, Kaributo — į Jurgį!) ir esminiai lietuviškojo mokymo dalykai buvo įtraukti į bendrojo mokymo programos dalykų sąrašą. Imant esamos būklės tikrovę ir tokie laimėjimai yra tik nemėgstamo įnamio priglaudimas ir pakanta, ir labai aišku, jog žiūrint esamų aplinkybių nieko daugiau pasiekti nebuvo nė galima; lietuvybės naikinimo slibinas yra neprastai galingas, ir jis, kaip neįveikiamas priešas, laiko apsupęs mūsų tautos gyvybę, ją spaudžia ir troškina, regimais ir neįžiūrimais smūgiais žeidžia, ir norėdama nors kiek apsaugoti savo tautos kultūros palaikymą, mokytojų sąjunga turi nuolat budėti, veikti ir kovoti, einant į kuodidžiausią pastangų įtempimą.

Be priešiškųjų išorės veiksnių bei reiškinių, sąjungai tenka kovoti ir su savo organizacijos vidaus sunkumais, kaip narių neveiklumas, jų skendimas miesto kasdienybės dumbluose ir tuomi paralyžavimas tautos aspiracijų.

Mokytojai emigracijos gyvenime

Į tremtį išėjusių mokytojų nuošimtis, palyginus su kitų sričių specialybių žmonėmis, bus labai aukštas, ir tatai suprantama: kaip mokytojas gali dirbti mokykloje, kai iš jo reikalaujama griauti ir niekinti visa tai, kas yra tautos kultūros esmė. Tapti bolševikinio genocido įrankiu mokytojui buvo savižudybė, todėl jis turėjo iš savo krašto trauktis. Gydytojas ar inžinierius, įsitaisęs dirbti savo profesijoje, dažnai gali nė nepastebėti, kad svetimame krašte gyvena, bet mokytojo atveju padėtis kartais yra tikrai tragiška: jam yra tekę imti juodžiausią darbininko darbą ir ne vienu atveju nusmukti į gyvenimo lygį, jau visiškai be kultūros. Tai yra labai skaudžios žaizdos, kurias turi mokytojų sąjunga kentėti (kas ir kurią pagalbą čia galėtų rasti?!) ir kurias turi kentėti mūsų tremties visuomenė. Mokytojas Domas Velička prieš metus laiko yra kėlęs aikštėn "pasigydymo" reiškinių, žaizdų pagijimo ženklų, t. y. apsipratimo ir net savo būklės pamėgimo. Galima būtų ne vienu atveju tokius reiškinius palaikyti natūraliais ir neišvengiamais, bet yra lygiai neišvengiama jų reikšmė ir kitoje pusėje: pasitraukiant iš kovos dėl savo tautos išlikimo, tuč tuojau pagelbstima barbarinei pabaisai — bolševizmui. Defitizmas yra dilema, pakertanti organizacijos stiprumą ir gajumą, o "pagijimas" idealistui kovotojui yra nelaimės reiškinys. O, kad mokytojų eilėse nebūtų parpuolėlių ir prapuolėlių!.. Kad mokytojų stiprybė būtų nepalenkiama, kad mokytojų organizacija būtų susiklausymo ir tikros vienybės švyturys!

Vaikų teatras

Negali būti dviejų nuomonių, kad valdybos sąstatas organizacijos gyvenime turi lemiamos reikšmės: valdyba gali organizaciją išugdyti, sustiprinti, bet ji gali kitu atveju ją ir į nusmukimą, pakrikimą nustumti. Valdybos veiklos sėkmingumas, aišku, priklauso ir pasiimtųjų uždavinių aktualumo, svarbumo ir nuo tų uždavinių atlikimo tobulumo, nuo įdedamo pasiaukojimo gilumo ir platumo.

Ilinojaus mokytojų sąjunga yra pasiekusi didelio laimėjimo Vaikų Teatro suorganizavimu ir nuolatinėmis savo pastangomis jį remti. Mokytojai yra supratę, kad jokia kita sritis (net ir patį lituanistinį mokymą mokyklose imant) nėra pasiekusi tiek daug, kiek yra pasiekęs Vaikų Teatras. Tas užsidegimas, kokio vaikai įgauna dalyvaudami savo teatro pastatymuose, niekur kitur nėra įmanomas nei pasiekiamas. Pridėdant prie to tai, kad tas teatras sutraukia iki trijų dešimčių scenos dalyvių, persiėmusių lietuviškojo teatro darbu, jau yra pakankamas pateisinimas tokio kolektyvo buvimo, o reikia neužmiršti ir vaikų publikos, kuri ateina pasižiūrėti vaidinimo ir esti įtraukiama, kad ir pasyviniame pavidale, į šio meno kūrybos lietuviškąją išraišką. Tai yra didelis be galo nuoširdus tautinis darbas. Nesunku įžvelgti, kad visa, kas yra susiję su Vaikų Teatru, — darbas ir asmenys, kaip to teatro režisierius, administratorius, mokytojų sąjungos valdybos nariai, — yra persiėmę nepaprastu idealizmu ir nepaprastai daug aukojasi vaikų reikalams.

Pedagoginė spauda

Mokytojų sąjunga yra užėmusi nemažą ruožą ir spaudos srityje, bendrojoje pedagoginėje ir vaikų, tačiau ši sritis, būdama tik siauras savybinis spaudos skyrius, pasirodo trūkstąs esminės būtinos atramos: pakankamo skaičiaus suinteresuotų skaitytojų ir reikiamo kolektyvo rėmėjų (bendradarbių). Spaudos reikšmės mokytojai negali mažinti, todėl šituo klausimu derės atskirai plačiau pasisakyti.

Švietimo taryba

Lietuviškojo mokymo planavimas ir jo vykdymo organizavimas dabar bus Švietimo Tarybos veiklos sritis. Nesant savų mokyklų pilnąja prasme, šiai įstaigai liks tenkintis bendrųjų mokymo ir auklėjimo dalykų tvarkymu, o žiūrint ateities, žiūrint būsimojo Laisvos Lietuvos gyvenimo, tarybai reikės atlikti atatinkamus planavimus jau grynai mokslinio bei teorijinio pobūdžio.

Vasario 16-sios Gimnazija

Tikrai lietuviška mokykla, kokia yra Vasario 16-sios Gimnazija, bus mokytojams labiausiai malonus ir geriausiai suprantamas dalykas. Čia mokytojai turi ypatingą uždavinį: jie nori tą mokylą padaryti simboliu lietuviškojo ryžtumo ir veržimosi į mokslą, šviesą ir laisvę, ir mokytojai to tikslo siekia visokiariopai tą mokyklą remdami. Jie norėtų tą gimnaziją matyti stiprėjančią ir kylančią į garsios įstaigos padėtį, norėtų matyti visų lietuvių dėmesį nukreiptą į ją, kad tuo būdu laisvasis pasaulis geriau mūsų būklę suprastų ir mus visokeriopai remtų; norėtų mokytojai tą gimnaziją matyti pačiu ypatinguoju mūsų visuomenės uždaviniu — išlaikyti ją pavyzdžio aukštumoje, padaryti ją savybiniu mūsų tautos žydiniu, teikiančiu lietuviškosios dvasios tvinkčiojimą visuose kraštuose išsidanginusiems lietuviams.

MOKYTOJO V. ČIŽIŪNO VEIKALAS

Švenčių proga MŪSŲ MOKYKLOS redakcija yra gavusi savo bendradarbio mokytojo V. Čižiūno sveikinimą ir kartų pranešimą, jog yra išėjusi iš spaudos jo knyga "Tautinis Auklėjimas Šeimoje". Ta proga gerbiamasis mūsų bendradarbis mini atsiųsiąs ir bent porą straipsnių aktualiaisiais reikalais.

Čikagos Aukštesnioji Mokykla

Mokyt. HARRY TOMARAS, B.A., M.A.

Programos ir reikalavimai

Stojantiems į College'ą yra šie reikalavimai:

1) Aukštesniosios Mokyklos diplomas (a diploma from High School).

2) Geras mokslingumo lygis (žiūrėti specifinį College'o katalogą apie mokslingumo lygį).

3) Laisvųjų Menų College'ai, imant ir tuos, kurie teikia ir paruošiamąjį medicinos ir dantų gydymo darbą, priimdami studentus reikalauja šių dalykų:

a) 3-jų metų anglų kalbos,
b) 1-rių metų algebros,
c) 1-rių metų plokštumos geometrijos,
d) 2-jų metų kūno kultūros,
e) biologijos, fizikos ir chemijos, po vienerius metus, medicinos ir dantų gydymo studentams,
f) pridėtiniai pasirenkamieji dalykai, kad visuma sudarytų nemažiau, kaip 30 kreditų.

4) Stojantiems į inžinierių College'ą yra šie reikalavimai:

a) 3-jų metų anglų kalbos,
b) 1-rių metų matematikos, imant ir kūnų geometriją,
c) 1-rių metų fizikos,
d) 1-rių metų chemijos,
e) 2-jų metų mechan. braižybos,
f) 2-jų metų moderninių kalbų,
g) pridėtiniai pasirenkamieji dalykai iš istorijos, technikos ir praktiškųjų mokslų, kad visuma sudarytų ne mažiau 30 kreditų.

Visi stuedntai stoją į College'ą būtinai turi sužinoti, kokie yra katalogo reikalavimai, kad iš to žinotų, kokia turi būti brandos diplomo sudėtis. Visi studentai, planuoją stoti į College'ą turi turėti Aukštesniosios Mokyklos diplomą.

Bene būtų įdomu padaryti dar žingsnelį priekin ir išgirsti, ką specialistas, Stephen Romine, Director, Bureau of High School Counceling and Accreditation, University of Colorado (in the *Nation's Schools*, Jan. 1948) parodo naujame lankstume ir neformalume kalbamojo dalyko: "...yra daug kas galima atlikti aukštesniojoje mokykloje College'o pasisekimui užtikrinti, ir tatai nebūtinai turi priklausyti kurio specifinio dalykų jungimo. Mokykla turi sąmoningai rūpintis patyrimu ir žinojimu, kurie skatintų išugdyti:

Intelektinę iniciatyvą, pasitikėjimą ir dėmesingumą.

Gabumą skaityti ir interesuotis.

Gebėjimą galvoti.

Mokėjimą reikštis raštu ir žodžiu.

Patyrimai bibliotekoje ir kiti sugebėjimai naudotis knygomis, periodika ir t.t.

Žodyno apstumą (kurį asmuo vartoja).

Gebėjimą sąmoningai klausytis.

Pažinimą įpratimų ir išmokimą.

Pažinimą savęs.

Šie dalykai nesiryškina į pavienumą, ir todėl praktikoje kiekvienas mokomasis dalykas gali duoti progos padaryti aiškių įnašų, kad vienas ar keli sakyti tikslai būtų pasiekti."

Viešosios Čikagos Aukštesniosios mokyklos yra tikrai ir konkrečiai susirūpinusios, kad *visi o visi* mokiniai turėtų galimumo išplėtoti savo palinkimus, sugebėjimus, susidomėjimus, gabumus ir išmanymus. Tame darbe kiekvienas dėstomasis dalykas įgalinamas dalyvauti individo polinkių plėtotėje.

(Bus daugiau)

IŠ CHICAGOS IR APYLINKIŲ

Kantvilą ir Thomą buvo pagavę banditai

Du jaunuolius banditai buvo uždarę į vieno jų automobilio bagažinę ir 2 valandas vežiojo, patys apiplėšinėdami tavernas.

Edward Kantwill, 18 m. amžiaus mokinys, 6357 S. Francisco, ir 15 m. Shierley Thomas, 5256 W. 63rd, buvo sustoję su automobiliu ties 108 gatve ir Old 4A Rd. Prie jų prisiartino du maskuoti banditai. Plėšikai atėmė iš jo $2.50 ir abu jaunuoliu liepė lįsti į Kantvilo automobilio bagažinę. Apie dvi valandas banditai taip juos vežiojo, plėšdami tavernas, kuriose pavyko jiems gauti $102.80.

Tuo metu jiedviem buvo įsakyta ramiai laikytis, nešaukti, nes kitaip juodu nušausią. Paskui plėšikai juodu paliko maždaug toj pačioj vietoj, kur buvo užpuolę. Po kelių minučių po to atvyko apskrities viršininko policininkai G. Schuss ir Hillard Barkauskas. Vėliau pradėjo policijos daliniai gaudyti pasprukusiuosius, kaip manoma, pėsčius plėšikus, bet pagauti nepavyko.

$2 milijonai nesurinktų baudų

Chicagos eismo teismas sako, jog apie 2 milijonai dolerių vairuotojų baudų praeitais metais buvo nesumokėta už 446,642 tiketus.

Policijos ir teismo dokumentai rodo, kad 60% raštiškų įsakymų, eismo teismo išduotų, nebuvo įteikta policijai, o 60% įteiktųjų policijai nebuvo įteikti kam reikia. Raštiški teismo įsakymai tebuvo išduodami tik 1 atveju ir 6 eismo atvejų. Sakoma, kad tarpais iki 73% tiketų nepasiekę tikslo, tiek gavusiųjų tiketus nepasirodė eismo teisme.

Valstybės gynėjas reikalą tiria, nes čia esama eilės nereguliarumų.

Nubaudė po 50 metų moterų užpuldinėtojus

Teismas nubaudė po 50 metų kalėjimo du automobilių užpuolikų gaujos narius už moters išžaginimą. Taip pat jie gavo po 4 kartus baudos nuo 1 m. iki gyvos galvos už ginkluotus apiplėšimus.

Tai W. Wiilingham, 23 m., 1239 S. Spaulding, ir W. L. Redmond, 25 m., 3130 W. 16th. Trečias tos gaujos narys už bendradarbiavimą apiplėšimuose nuteistas 1—3 m. kalėjimo.

Ši gauja paprastai automobiliu įvažiuodavo į kitą automobilį ir tuo būdu imdavosi apiplėšimų. Nuteistieji du pirmieji praeitų metų spalio 19 d. apiplėšė moteriškę, atimdami iš jos $20, o paskui ją išžagino. Moteris dėl to iki šiol dar neišėjo iš ligoninės.

Teisėjas pareiškė, jog jis manąs, kad tuodu vyriškiai niekada neišeisią iš kalėjimo.

Moterys prieš alkoholį

Apie 1,000 moterų delegačių kreipėsi į prezidentą, kad jis uždraustų degtinės pardavinėjimą JV valdinėse įstaigose bei įmonėse. Vienbalsis šiaurinio Illinojaus metodistų moterų nutarimas bei prašymas buvo priimtas organizacijos pusmetiniame susirinkime Chicagoje.

Paleido neteisingai nuteistą

Čikagietis F. J. Hamlin grįžta išteisintas iš Californijos į Chicagą. Jis buvo nuteistas už brangenybių tariamą pavogimą, kai liudininkai klaidingai paliudijo, sakydami jį matę nusikaltimo vietoje. Jis buvo nuteistas 5 metams, bet teišsėdėjo 1 mėnesį.

Tuo tarpu kitas vyriškis panašus iš veido, H. Kistler, pareiškė San Francisco policijai, jog jis buvęs tas tikrasis vagis.

Mrs. Hamlin, 1649 E. 50th, tuoj po vyro nuteisimo dirbo restorano padavėja, norėdama uždirbti pinigų bylai įrodyti vyro nenusikaltimui.

Prekės brangsta

Pokalėdinėje savaitėje, pasibaigusioje sausio 2 d., Chicagos vad. departamentinėse krautuvėse prekės pabrango 1%, palyginus su kainomis prieš metus. Tačiau per pastarąsias 4 savaites kainos pakilo 2%.

Mergaičių sportas

Mergaitės Chicagos ir jos priemiesčių vidurinėse mokyklose, kaip ir berniukai, turi plačią fizinio auklėjimo ir sporto programą. Jos lošia tinklinį, krepšinį, futbolą (soccer), golfą, tenisą, čiuožinėja ir t .t. Daugiau kaip 55,000 mergaičių dalyvauja šiose sporto šakose mokykloje Chicagoje, priemiesčiuose ir apylinkėse.

Remia Zurį

Pastarosiomis dienomis apie 60 lietuvių biznierių ir profesionalų komitetas lankėsi demokratų partijoje, prašydamas, kad teisėjas J. T. Zuris būtų nominuotas į teisėjus ir per ateinančius rinkimus.

Atleido žmonos užmušėjui

K. Wicker, 19 m. auto vairuotojas, 8327 Oriole, Niles, teismo buvo nubaustas lygtinai 5 metams. Per tą laiką jis būtų neturėjęs teisės vairuoti automobilio, nes jis pereitų metų rugpiūčio 15 d., važiuodamas pro raudonas šviesas, į važiavo į kitą automobilį ir užmušė Mrs. B. Carlson.

Jos vyras teisme tačiau pareiškė, kad jis dovanojąs tam jaunuoliui nusikaltimą. Girdi, jaunuolis jau ir taip bus gavęs pamoką, ir nieko nebūsią laimėta jį pasiuntus į kalėjimą. Abu vyriškiai paspaudę rankas išėjo iš teismo salės.

KOREKTŪROS KLAIDA

Saus. 9 dieną Dr. R. Gelžaičio straipsnyje pasitaikė korektūros klaida. Antros skilties 9 eilutėj iš viršaus išspausdinta: "Taip apkrauta širdis stėrina savo raumenis"..."

Turi būti: "Taip apkrautos širdies raumuo sustorėja..."

N. Redakcija

Kokių tenka girdėti kalbų

Kūčių vakare, grįždamas iš darbo, važiavau tramvajum Halsted gatve. Vagone buvo ir kelios lietuvaitės, iš kalbos sprendžiant, ne per seniausiai atvykusios. Kai kurios kalbėjosi rimtai. Tačiau netoli nuo manęs sėdėjusios dvi jaunos merginos jau per daug atvirai pasakojosi apie "istorijas su vyrais".

Kai pasipiktinęs atsisėdau kitur, viena iš jų palydėjo mane kritiška pastaba, dar daugiau pablogindama mano gautą įspūdį apie jas.

Gal joms nesvarbu, kas manoma apie tokį jų elgesį, bet, iš šalies žiūrint, darosi koktu, kad tokios merginos nustojusios saiko ir žemina ne tik savo, bet ir apskritai lietuvių gerą vardą.

Pasipiktinęs

CLASSIFIED ADS.

HELP WANTED — MALE
Darbininkų Reikia

EARN OVER $66.00 A WEEK

We want an older man as a janitor and any man in a machine shop. Must be sober, steady and healthy. This is a permanent job. Apply at
2719 SOUTH POPLAR

HELP WANTED — FEMALE
Reikia Darbininkių

GRADUATES!
Excellent opportunity
Immediate opening
CLERK - TYPIST
35 hour week. Good salary
Experienced preferred but will train.
Good working conditions
Permanent position.
ILLINOIS CREAMERY AND SUPPLY CO.
717 So. Damen Ave.
Phone SEeley 3-6877
MRS. SINCHER

BENDRAS NAMŲ DARBAS
Privatus butas: miegamasis ir vonia. Skalbti nereikia. Norėtume vedusios poros arba tik vienos moters. Turi mėgti vaikus.
WINNETKA 6-3275
(pašaukimas collect)

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

REAL ESTATE AUDITORIUM
3133 So. Halsted Street
P. STANKOVIČIUS ir K. JUKNIS
Patarnauja perkant ir parduodant namus, biznius, ūkius. Padeda išrūpinti paskolas ir sudaryti morgičius. Sudaro dokumentus. Dirbam vakarais.

KITAS 2 FLATŲ BARGENAS
25 IR KEELER
4—4 kambarių; 75 pėdų lotas; gražus sodelis. Savininkas verčiamas pasiaukoti už $11,900. No. 219. SVOBODA, 3739 W. 26th. LAwndale 1-7030.

36 APARTMENTAI, 5 krautuvės, gražus pastatas gražioje Marquette Park apylinkėje. Metinės pajamos $28,440. Kaina 7 kartus didesnė negu gaunama nuoma.
Penki 4 kamb. apatrmentai Brighton Parke. Prieinama kaina.
WALTER DERENGOWSKI REALTY
VIrginia 7-2179

5 KAMBARIŲ rezidencija — Riverside; tuščia—tuoj galite kraustytis. 50 pėdų lotas. $14,900. SVOBODA, 6013 Cermak — BIshop 2-2162.

RENTING IN GENERAL
Nuomos

IŠNUOMOJAMI 3 furnišiuoti kambariai, $35 mėnesiui. Taip pat vienas atskiras miegamasis kambarys, $5 savaitei. 1715 So. Newberry.

VIENAM asmeniui beismonte išnuomojamas vienas kambarys. Šiluma ir kiti patogumai.
3150 So. Emerald Ave.

BRIGHTON Parke suaugusiems tremtiniams išnuomojami du apstatyti butai po 2 kamb. su bendra vonia, šiltu vandeniu, šiluma, dujom, elektra. $60 ir $55 mėnesiui. 2531 W. 38th Street.

BUSINESS CHANCES
Biznio Progos

CICERO. Parduodamas kampinis namas ir taverna, salė, virtuvė; viskas naujai atremontuota. Du penkių kambarių butai. Viskas automatiškai šildoma alyva. 2 automobilių garažas.
Tel.: OLympic 2-6232

PERSONAL
Asmenų Ieško

PAIEŠKOMA ANNA VALIUKAIČE—Leosia Daukienė. 6220 So. Parkside Avenue.

FURNITURE AND FIXTURES
Rakandai ir Įrengimai

GAZINIS šaldytuvas metų senumo, šešių kūbinių pėdų dydžio, parduodamas už $100. WAlbrook 5-8174.
5701 So. Richmond Street

MISCELLANEOUS
Įvairūs Dalykai

JONAS CONRAD
TUCK POINTING BIZNYJE
Atnaujina pasenusį namą, pripildo lietaus išplautus plytų tarpus. Taiso kaminus ir apie langų rėmus. Daugelio metų patyrimas darbe. Reikalui esant, kreipkitės į lietuvį —
J. CONRAD, 5242 S. Artesian Ave.
GRovehill 6-4177

STIRBIS FUEL OIL
Range oil and furnace oil
6741 So. Maplewood Ave.
HEmlock 4-6264
(Automatiškas telefonas)
Aptarnauja tiktai pietinę dalį.

INTER-PRESS NAUJIENŲ Radiophoto

Milwaukee, Wis. — Vaikų ligoninėje Ellen Hempe buvo padaryta tulžies operacija. Tai nepaprastas atsitikimas, nes paprastai tokios rūšies operacijos yra daromos tik suaugusiems.

A Lifetime Christmas Gift of Joy
The LEADER Among Fine Sewing Machines
VIKING
Made of the Finest Swedish Steel
ZIG-ZAG
a free VIKING to YOU

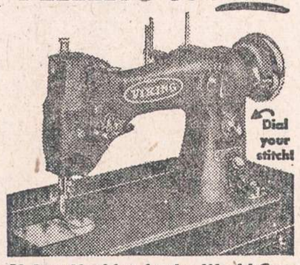

Dial your stitch!

If Any Machine in the World Can Do What a Viking ZIG-ZAG Can... FASTER... EASIER... BETTER!
Made of the Finest Swedish Steel
50 Different Sewing Operations Without Extra Attachments
Call or Write for FREE HOME DEMONSTRATION and Trade-In Estimate on Your Old Machine! Easy Terms!
Commended by Parents' Magazine
Guaranteed by Good Housekeeping
UL
AUTHORIZED SALES & SERVICE
3205 Fullerton Ave.
Chicago 47, Ill.
Tel. ALbany 2-0440
Week Days open to 8 p.m.
Sundays 12 to 5 p.m.

HIGHEST Bank Interest Rate IN THE CITY
2%
INTEREST ON SAVINGS
THE EXCHANGE NATIONAL BANK OF CHICAGO
LA SALLE AT ADAMS
MEMBER FDIC
Deposits Made to January 11th at 6:00 P. M. earn interest from January 1st.

SHULMISTRAS & Co.
INSURANCE
REAL ESTATE
4004 S. ARCHER AVE.
CHICAGO 32, ILL.
LAFayette 3-6300
Property Management Mortgage Loans Notary Public Investment Counsellors
ARCHER CURRENCY EXCHANGE
Checks Cashed Money Orders Utility Bills Accepted